

ΕΣΤΙΑ

ΤΟΜΟΣ ΕΚΤΟΣ

1878

[ΙΟΥΛΙΟΣ — ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ]

ΒΙΒΛΙΟΣ
ΕΥΛΟΓΙΟΥ Κ
ΛΑΥΡΙΩΤ
ΑΥΣΘΗ ΔΡΩ.

ΤΙΜΑΤΑΙ ΦΡ. 6. — ΔΕΔΕΜ. ΦΡ. 8.

ΑΘΗΝΗΣΙ

Γραφείον τῆς Ἑστίας, Ὁδὸς Σταδίου, 6

1878

ΕΣΤΙΑ

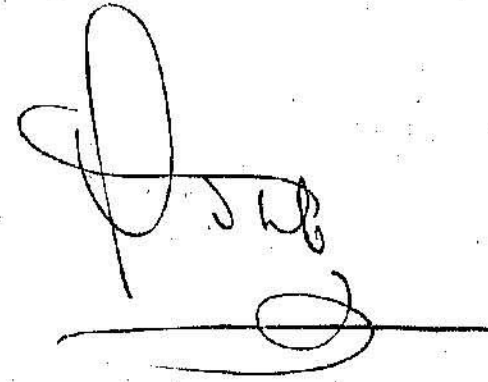
ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Έκτος

Χυδρόμη έκτασις: 'Εν 'Ελλάδι γρ. 10, εν τῇ ἀλλοδαυῇ γρ. 20.—κι συνδρομαὶ ἔρχονται ἀπὸ
1 ἰανουαρίου ἐκαστοῦ ἔτους καὶ εἰς ἑτάσεις.—Γραφεῖον τῆς Διοικήσεως: Ὁδὸς Ἰταλίου, 6.

9 Ἰουλίου 1878

ΠΑΝΟΜΟΙΟΥΤΥΠΟΝ ΤΗΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΘΘΩΝΟΣ

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΘΘΩΝΟΣ

Οἱ ἰατροὶ δύνανται νὰ καυχῶνται ὅτι ἐμάν-
τευσαν τὴν νόσον τοῦ ἀτυχοῦς Ὀθωνος ἴσως
καὶ νὰ ἤλπισαν πρὸς στιγμὴν ὅτι ἠδύναντο νὰ
σώσωσιν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ θανάτου δι' ἀνθρωπίνων
βοηθημάτων ἄλλ' ὁ σκόληξ, φεῦ! ὅστις κατέ-
τρωγε τὴν καρδίαν τοῦ ψυχορραγούντος ἦτο
σκόληξ ἠθικὸς, καὶ οὐδὲν ἴσχυον τὰ ἰατρικὰ
φάρμακα. Ὁ Ὀθων θὰ ἐμειδία ἴσως πικρῶς
βλέπων τὰς ματαιὰς προσπάθειας τῆς ἐπιστή-
μης. Ὁ Ὀθων ἐπασχε νοσταλγίαν ἀνεπόλει
ἀπαύστως τὸν γλαυκὸν τῆς Ἑλλάδος οὐρανόν,
τὸν ἐν Ἀθήναις βίον, τόσας ματαιωθείσας ἐλ-
πίδας, τόσας ἀπολαύσεις, τόσα βάσανα! Τίς οἶ-
δεν ἴσως ἀντήχει σπαρακτικῆ εἰς τὰ ἑλληνικά
αὐτοῦ ὄτα καὶ ἡ φωνὴ τῆς σφαζομένης Κρήτης!
Ἴσως ἠγωνία μετὰ τῆς ἀγωνιώσεως μεγαλονήσου
καὶ τὸ ἄδηλον τοῦ μέλλοντος ἐπεσφράγισα τὴν
καταστροφὴν τῆς ἐξορίας! Κατὰ τοιοῦτων μυ-
χιῶν παθημάτων οὐδεμίαν ἔχουσιν ἰσχὺν, οὔτε
συνήθειαι παρηγορίαι, οὔτε χυδαῖαι ἰατρικαὶ πα-
ρασκευαί. Τὸν Ὀθωνα θὰ ἔσωζε μόνον ὁ ἰα-
τρὸς ἐκεῖνος, ὅστις θὰ ἐλάβανεν αὐτὸν ἐκ τῆς
χειρὸς καὶ θὰ τὸν μετέφερον εἰς Ἀθήνας, ἐν μέσῳ
λαοῦ πιστοῦ καὶ ἐνθουσιῶντος, περικυκλῶντος,
ὡς ἄλλοτε, τὴν βασιλικὴν ἑμαῖζαν μετὰ ζητω-
κραυγῶν καὶ ἀνθέων. Φεῦ! οὔτε δέκα Ἑλληνας
δὲν παρηκολούθησαν τὸ βασιλικὸν αὐτοῦ φέρετρον!

1. Τὸ προκείμενον ἔγγραφον ἐδημοσιεύθη ἐν τῇ Ἠμέρᾳ,
κατὰ τὸ 1867, ἄμα τῇ θανάτῳ τοῦ βασιλέως Ὀθωνος.
Σ. τ. Δ.

Ὅταν ἀναπολώμεν ποῖαν ὑπαρξίν διήγαγεν ὁ
φιλέλληνας οὗτος καὶ ἐξόριστος βασιλεὺς ἐπὶ τέσ-
σερα ἔλα ἔτη ἐν μικρῇ πολιχνίᾳ τῆς Βαυαρίας,
ὅταν ἀναπολώμεν πόσα δάκρυα ἔχυσε καὶ πόσα
κατέπιεν ἐν τῷ μειδιῶντι ἐκείνῳ τάφῳ, καταρώ-
μεθα τὴν τύχην, ἣτις ἤρπασεν αὐτὸν παῖδα ἀ-
θῆον καὶ εὐδαίμονα ἐκ τῶν κόλπων προσφιλοῦς
οἰκογενείας καὶ ἀνεφύλου βίου καὶ τὸν ἔρριψεν ἐν
μέσῳ συνεχῶς τρικυμίας καὶ τριβύλων καὶ ἀ-
κανθῶν πρὸς δυστυχίαν καὶ αὐτοῦ καὶ τῆς Ἑλ-
λάδος. Ἀλλὰ τοιαύτη ἦτον ἡ θέλησις τῆς μοί-
ρας! Εἶχε μεστὴν τὴν κεφαλὴν ἐκ τῶν ἀρχαίων
ἑλληνικῶν ἀναμνήσεων καὶ ἐνόμιζεν ὅτι ἦτο
προωρισμένος νὰ συνεχίσῃ τὰς δημοτικὰς παρα-
δόσεις τοῦ Ἀγαμέμνονος, ἢ καὶ ἴσως νὰ ἔσῃ ἐκ
τοῦ κونيότου τοῦ στέμματος τοῦ τελευταίου Πα-
λαιολόγου. Παιδίον ἔτι ἤκουε τόσον συνεχῶς ἐν
τοῖς πατρικαῖς δώμασι τὸ ὄνομα τῆς Ἑλλάδος!
Τίς οἶδε ποσάκις ἠμοράσθη στένουσαν τὴν μου-
σοστεφῆ λήραν τοῦ βασιλέως πατρός του ὀνό-
ματα παλαιῶν καὶ νέων ἡρώων καὶ ποσάκις ἀ-
νέγνωσεν ἐπὶ τοῦ βασιλικοῦ γραφείου ἐξυμνοῦ-
μενον διὰ φλογερῶν στροφῶν τὴ ἱερὴν ὄνομα
τοῦ Μεσολογγίου!

Τίς ὅμως ἠδύναντο τότε νὰ προῖδη ποῖα τύχη
περιέμενε τὸν νεαρὸν βλαστὸν τῶν Βιτελσβά-
χων; Ὅτε ὁ δεκαοκταετής ἡγεμὼν ἀπέβη πλή-
ρης ζωῆς, χάριτος καὶ κάλλους εἰς τὰς ἀργολι-
κὰς ἀκτῆς, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ συμμαχικοῦ
στόλου τοῦ Ναυαρίνου, οἱ κάτοικοι ὑπεδέχθησαν
αὐτὸν ὡς θεὸν μᾶλλον ἢ ὡς ἀνθρώπον. Ὁ Προ-
μηθεὺς ἔδωκεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὸ πῦρ καὶ
ἐκεῖνος ἔφερε πρὸς τοὺς Ἕλληνας, ὡς ἐν κανί-
στρω, τάξιν, νόμους, πολιτισμὸν καὶ ἐλευθερίαν!
Ὅτε, μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα ἔτων ἐτῶν, ἐ-
τολμῶμεν ἡμεῖς οἱ νεώτεροι, ἐν τῇ ἐξάψει τῶν
ἐπαναστατικῶν παθῶν, νὰ ὀμιλῶμεν ἀνευλαβῶς
περὶ τοῦ ἀνδρός, ὅστις μόλις ἵστατο ἔτι ἐπὶ τοῦ
κλονουμένου ἑλληνικοῦ θρόνου, οἱ πατέρες ἡμῶν
ἔπειον μελαγχολικῶς τὴν κεφαλὴν καὶ ἔλεγον
μετὰ πικροῦ μειδιάματος: «Δὲν τὸν εἶδατε σεῖς,
ὅταν ἦλθε ξανθὸς νεανίας εἰς τὴν Ἑλλάδα. Δὲν
εἶδατε ὅλους τοὺς Ἕλληνας, ὧν πολλοὶ ἐθῆκαν
τὰ θεμέλια τῆς ἀνεξαρτησίας, γονυπετεῖς ἐνώ-
πιόν του! Δὲν εἶδατε τὰ δάκρυα, τὰ φιλήματα,
τοὺς ὄρκους τῆς ἡμέρας ἐκείνης! Ἔχετε δίκαιον.
Οὔτε τὴν ἀναρχίαν ἐγνωρίσατε, οὔτε ἐννοεῖτε

τί σημαίνει βασιλεία μετά τετρακοσίων ετών δουλείαν και δεκαετή εξωτερικόν και εμφύλιον πόλεμον. Και όμως τίς θα προεμάντευε τότε ότι ελη εκείνη ή ειδωλολατρεία έμελλε να καταλήξη εις τριακοντάδύο στάσεις και επί τέλους εις την καταστροφήν του άκτωβρίου;

Πρέπει άρα γε να εξετάσωμεν εις τίνα είναι δίκαιον να αποδοθή τό πταίσμα; Άρμόζει να παρακαθήσωμεν δικασται παρά τόν νομικόν τάφον και να ταράξωμεν την ιεράν οικίαν του νεκρού, εν όνόματι των παραδόσεων της αιγυπτιακής μοναρχίας; Ούχι! όλίγα μόνον έτη μάς χωρίζουσι από του άκτωβριανού δράματος και ή ημέρα της δικαιοσύνης δέν άνέτειλεν εισέτι. Ένταύθα τουτό μόνον νομίζομεν επιτετραμμένον να είπωμεν, ότι, εάν πολλά άπήτησεν ή Έλλάς, όλιγώτερα του δέντος έδωκεν ή βασιλεία. Ο βασιλεύς Όθων ήτο πρότυπον πάσης ιδιωτικής και χριστιανικής άρετής, αλλά βάσκανός τις μοίρα, οίοναι φθονήσασα εκείνην την τελειότητα, εξήρανε εν τή καρδιά αυτού την πηγήν, εξ ής αναβρύουσιν αι ήγεμονικαι εκείναι άρεται, άνευ των όποιων πάσχουσιν επί των θρόνων οι βασιλείς έτι και οι πλοιαρχοι οι άγνωστοντες την γλώσσαν των άστρων και τους νόμους των άνέμων και τά μυστήρια του πελάγους. Τί τό όφελος εάν δέν φέρονται σκληρός προς τους ναύτας, εάν είναι χρηστοί διαχειρισται, εάν αποστρέφονται τόν δόλον, όταν έκραγή ή τρικυμία και ματαιώς εκτείνη προς αυτούς τάς χειρας τό πλήρωμα ζητούν σωτηρίαν; Έν και τό αυτό είναι, φεσ! τό άρχειν των λαών και τό άρχειν των κυράτων! Ο βασιλεύς Όθων, αναδειχθείς δεξιότατος κυβερνήτης έαυτού, δέν ειχεν έμφυτον και την σπανιωτάτην άρετήν του κυβερνάν τους άλλους.

Εάν ήθέλομεν δια μιαν λέξεως να άρίσωμεν την φύσιν του πρώτου βασιλέως της Έλλάδος, θα έλέγομεν ότι δέν ήτο άνήρ βασιλικός, κατά την γενικήν σημασίαν, ήν έδωκεν εις την λέξιν ταύτην αιγυπτιασθείς υπό του Μεγάλου Άλεξάνδρου ο ήμισθάρχαρος ήγεμών της Άσίας Πόρος. Δέν ειχε βασιλικήν την άντίληψιν, βασιλικήν την ενέργειαν, βασιλικάς τάς γνώσεις, βασιλικάς τάς όρέξεις, βασιλικήν την παρρησίαν, βασιλικόν τόν θυμόν. Τό ήμισυ του βίου αυτού διήργετο σχεδιάζων και τό έτερον ήμισυ απορών. Τους πάντας έφοβείτο, άλλους ήγάπησε και μόλις έτίμησε δύο, ή τρεις. Αί μεγάλαι γραμμαί των ζητημάτων άείποτε διελάμβανον αυτόν, εγκύπτοντα εις τά επεισόδια και τάς παραφυάδας. Τυφλώτων προς τά νεφρά και τάς καταειρίδας του ούρανοϋ, ανεκάλυπτε δια του μικροσκοπίου τους άοράτους σκόληκας του ύδατος. Ένώ δέν ήξευρε να προλάβη τό κακόν, έπεδίωκεν άείποτε και εις μάτην τό τέλειον καλόν. Άγαθώτατος την πρόθεσιν, ειλικρινέστα-

τος την άγάπην, Έλλην ως Έσως ουχι πάντες οι Έλληνες, ήδίκησε πολλάκις και έθλαψε την Έλλάδα εκ του πολλού φίλτρου, ως αι άπειροι εκείναι μήτρες, αίτινες ποιούσι καχεκτικά τά τέκνα αυτών, στερούσαι αυτά της δεούσης τροφής εξ άκρας προφυλάξεως, ή σφιγγουσαι υπερμέτρως τά άερά αυτών μέλη εντός των σπαργάνων.

Συλλήθδην ειπείν, ο βασιλεύς Όθων έστρεφετο του όντως βασιλικού προτερήματος του βλέπειν ταχέως, εύκρινώς και πόρρω. Άλλ' άντι των μειονεκτημάτων τούτων, πόσαι δευτερεύουσαι άρεται περιεκόσμουσαν την καρδίαν του άτυχοϋς ήγεμόνος! Φίλος της δικαιοσύνης, άμνησικακος, πρῶτος, άδολος, ελεήμων, εγκρατής, ειχε παν ό τι άπητείτο, όπως ποιήση εύδαίμονα δίκον και οίκαγένειαν. Είχεν επί πάσιν, ως άφεισιν παντός άλλου άμαρτήματος, τό ανεκτίμητον πλεονέκτημα, ότι πολύ ήγάπησε. Και ήγάπησε την Έλλάδα ως έραστής, ως πατήρ, ως τέκνον. Δέν εξελάμβανε τό βασιλεύειν ως επιτηδέυμα βίου, άλλ' ως καθήκον ιερόν, εις ο έθυσίαζε και άνάπαυσιν και υγείαν. Τό μεγαλειόν της Έλλάδος ήτο τό διηνεκές αυτού όνειρον, όνειρον παραφέρων αυτόν πολλάκις εις ακείρους και, τολμώμεν ειπείν, παιδαριώδεις ένθουσιασμούς. Ηθελε την Έλλάδα μεγάλην και ειργάζετο νυχθημερόν εις τουτό και έθυσίαζεν άφειδίως χρήματα εκ των ιδίων και έμηχανάτο παρηγορίας προς τους δούλους Έλληνας. Ούχι! ο θρόνος δέν ήτο δι' αυτόν τό υπερτατον αγαθόν. Ητο πρόθυμος να θυσιάση μοιαικίς τό στέμμα του, εάν ήδύνατο να περιβάλη την Έλλάδα τό Στέμμα εκείνο, υπερ εκυλίσθη αιμόφυρτον παρά την πόλην του Άγίου Ρωμανού. Αύτην την πικρίαν της εξώσεως θα κατέπεινε άγογγύστως, εάν έπίστευεν ότι δια της απομακρόνσεως αυτού ή Έλλάς θα ήγε ταχύτερον προς τόν ένδοξόν αυτής προορισμόν.

Υπήρξαν στιγμαι, καθ' οι βασιλεύς Όθων ήτον ο δημοτικώτερος των βασιλέων της Εύρώπης. Άλλ' έπνευσε βιαία πνοή και κατέπεσε σύμπασα εκείνη ή ώραία σκηνογραφία και ο άτυχής ήγεμών ώφθη φεύγων εν καιρώ νυκτός, ώχρός και έρρυθιδωμένος, εκ της γής εκείνης, ήν επάτησεν άλλοτε άκρατος εξ έλπίδων και νεότητος, εκ της γής, ήν εύρε πλήρη έραιπίων, έρημίας και απογνώσεως, και ήν άφήκεν εύθαλή, έμπλεων ζωής, εύημεροδσαν. Άλλ' ήτο, φαίνεται, αναγκαίον και τό ποτήριον τοϋτο, ίνα καταδειχθῆ φαινώδης ή φιλοπατρία του εξορίστου. Μόνως έσως αυτός εκ των βασιλέων, όσοι άπόλωσαν στέμματα κατά την τελευταίαν εκατονταετηρίδα, ούτε διελογίσθη καν να επανέλθη εις τόν θρόνον αυτού δια της βίας, να υπεκαθήσθ τόν εμφύλιον πόλεμον, να παρεμβάλη προσκόμματα εις την νέαν έξουσίαν. Η αξιοπρέπεια της πτώσεως αυτού εξήλαξε πρώτον τότε τόν Όθωνα άλλήθ βασιλέα. Αυτός ο μηδέν σχεδόν

έχων καισαρικόν πλεονέκτημα έπescen εύσχημώς ως ο Καισαρ. Ουδέποτε εξέφυγε τά χείλη του πικρά μομφή κατά της Έλλάδος. Από των χρόνων του Άριστειδου ή Έλλάς δέν ειδεν έτερον εξόριστον, εύχόμενον παρά τά πρόθυρα της πόλεως να μη επέλθωσι ποτε τοιαύται συμφοραι κατά της πατρίδος, ώστε και άκουσα να ζητήση την συνδρομήν του δεδιωγμένου.

Και νυν αναπαύεται ο άγαθός ήγεμών υπό γην, ήτις, και πάτριος ούσα, δέν είναι έσως έλαφρά, διότι δέν είναι έλληνική. Έτάφη μετά πομπής και παρατάξεως, αλλά δέν επένθησαν παρά τόν έσπον τάφον δέκα εκατομμύρια Έλληνων, ών υπήρξε τό κέντρον, ή έλπίς και τό έμβλημα. Που και που γενναία τις ψυχή θα ενέγκη έσως μήχιον στεναγμόν υπέρ του θύματος της τύχης, άλλ' οι πολλοί, και εκείνοι μάλιστα, ος εύρηγέτησε, ολ ακούσωσιν ως συνήθη ειδήσιν την βασιλικόν θάνατον. Φεσ! Ο κόσμος επικροτεί μόνον εις την επιτυχίαν και αι ταλαμμένοι εκείναι και άγνωστοι άρεται, άς μόλις ανακαλύπτει τό όμμα του φιλοσόφου, ουδέν λέγουσιν εις την καρδίαν του όγλου. Άλλά θα έλθῃ, πεποιθήμεν, ημέρα, καθ' ήν ή Έλλάς, ήτις, χωρίς να παρίδῃ τά έλαττώματα του Καποδιστρίου, έτίμησεν ήδη ως έδει την μνήμην του Κυβερνήτου, θα φανῃ δικαιότερα και προς τόν πρώτον αυτής ήγεμόνα. Έσως δέν άνειροπολούμεν διαβλέποντες από του νυν άνεγειρόμενον εν Άθήναις ιεροπρεπές μαισωλείον και μεταφερόμενα εις αυτό εν κατανύξει τά όστα του άνδρός, όστις δέν υπήρξε μόν τέλειος βασιλεύς, αλλά βεβαίως τέλειος Έλλην.

ΔΝ. Σ. ΜΥΣΤΙΚΙΣ.

ΑΛΗΣ ΤΕΠΕΛΕΝΑΗΣ ΚΑΙ ΚΑΡΟΛ. ΝΑΪΠΕΡ

[Γη προσφιλοτάτω μου έκείλω Γεωργ. Τυκ. Κοζάκη].

Πρό χρόνου πολλού έκρυπτεν ο Άλής εν τή θεελλώδει διανοία του την ιδέαν της ανεξαρτησίας του, εργαζόμενος δε άκαταπαύτως υπέρ της πραγματοποιήσεως αυτής, προσεπάθει δια παντός τρόπου να άρη εκ του μέσου παν πρόσκομμα δυνάμενον να βραδύνη ή να παρεμποδίση την εκπλήρωσιν του μυστικού πόθου όστις κατέτρωγε τά σπλάγγνα του. Ηθελε τουτέστι να εκμηδενίση πάσαν δευτερικήν αντίδρασιν και να ένσπειρη κύκλω του ήγεμονικού θρόνου του τοιοϋτον τρόμον ώστε, καθ' ήν ήμέραν έμελλε να έκραγή τό κυφορούμενον τόλημα, να μην υπάρχη τίποτε ικανόν ν' αποτρέψη την προσοχήν του από του φωτεινού σημείου έφ' ου ειχον προσηλωθῆ άπαντες οι διαλογισμοί του, τίποτε ικανόν να διαταράξη την νεκρικήν γαλήνην του άπεράντου κοιμητηρίου του.

Ένα μετά τόν άλλον ειχε καταστρέψει όλους τους ισχυρούς συγγενείς του, και έλαθε την επιτηδεύτητα, διαπραττων τά στυγερότερα κα-

κουργήματα, να παρίσταται εις τά όμματα του Κυρίου του και της κοινωνίας ως άμελικτος έξολοθρευτής των κακούργων και ως άγρυπνος φρουρός της δημοσίας τάξεως.

Επί δεκαπέντε περίπου έτη, μετ' άκατανοήτου επιμονής έβασάνισε τό Σούλι, μέγρις ου κατόρθωσεν εκ θεμελίων να τό ανακάψῃ. Η δέ μανία ήτις τόν κατελάμβανεν όσάκις έβλεπεν επανερχόμενον τόν στρατόν του εκ των άλλεπαλλήλων επιδρομών ήττημένον, αίματόφυρτον, προήρχετο όχι μόνον εκ του ότι έταπεινούτο ένώπιον άλλων, καθώς έλεγε, ζωοκλεπτών, αλλά διότι έφοβείτο μη ο ύπερ της έλευθερίας έρω των άθλητών εκείνων μεταδοθῃ εις άλλους όμοφύλους πολεμικούς λαούς, και υβτώ διαπανήσῃ τοδς ήραιότερους χρόνους της ζωής του εν μέσω μικρών έγχειρίων άγώνων, οίτινες ηύξανον μόν την δόξαν των έχορών του, δέν προσέθετόν όμως τίποτε εις τόν πλούτον και εις την δύναμίν του.

Ορμώμενος εκ της ιδέας ταύτης δέν απέκαμα πολεμίων επί πέντε έτη την Νίβιτζαν, τίν άγιον Βασίλειον, τό Λούκοβο, τό Λυκούρσι, άλλην την χριστιανικήν Χειμάραν, διότι ο άκαταδάμαστος διαρραχητός αυτής Κίτζος Δούλης δέν έστεργε, περιφρονών τά δώρα και τάς ύποσχέσεις του, να θυσιάση την έλευθερίαν της πατρίδος του και να τεθῆ υπό τόν ζυγόν του. Ουδ' άνεπαύθη έντελώς παρ' ετε ο Ίουσοφ Άράπης επανήλθεν εκείθεν άγων εν θριάμβω τόν στολίσκον του εν τῷ λιμένι της Πρεβέζης εις εχθρός κεκοσμημένον δια των κεφαλών των γενναίων τέκνων της Ηπειρου. Οι δε κατέχοντες τότε την Κέρκυραν αυτοκρατορική Γάλλοι έγένοντο συνένοχοι της πειρατείας εκείνης, διότι διατελούντες εν γνώσει της τεκταινομένης προδοσίας, ου μόνον επέτρεψαν την διάβασιν των πλοίων του Άλή δια των ύδάτων του Ιονίου πελάγους, άλλ' έμειναν και θεαται άπαθείς της τελοσθείσης κρουραίας.

Είχεν εκπληρώσει την τρομεράν εκδίκησιν ήν ειχε πρό χρόνον όμώσει επί του πτώματος της μητρός του και έσφαξεν άνηλεώς τό Γαρδίκι και έπότισε δια του αίματός του τόν τάφον της μιαρῆς Χάμκας. Δέν έσεβάσθη δε ούτε τά έμβρα εν ταίς κοιλίαις των μητέρων, φοβούμενος μη εκ του σπόρου εκείνου σφρασῃ ποτε άσπλαγχός τις εκδικητής τοιοϋτου κακούργηματος.

Έξεπρόρθησε τό Χόρμοβο και τους κατοίκους αυτού εξωλόθρευσε διότι καλαιά φιλα συνέδεν αυτό με τό Γαρδίκι, την δε χώραν ένθα ήγειρετο ή ήρωική πολίχνη έσχισε δια του άρότρου και έσπειρεν επ' αυτής στάκτην και άλας, ως αν δια των συμβόλων τούτων της στειρώσεως ήθελε να προκηρύξῃ ότι ή αυτή επεφυλάττετο μοίρα εις όσους δέν υπετάσσοντο εις τά θελήματά του.

Ἡ χριστιανικὴ, ἡ φιλάνθρωπος Βρετανία διαπράττουσα ἔγκλημα πρωτάκουστον εἶχε πωλήσει εἰς αὐτὸν ἀντὶ πεντακοσίων χιλιάδων ἰσπανικῶν διατῆλων τὴν πολυκλαυστον Πάργαν, καὶ οὕτως ὑπεχρέωσε τοὺς κατοίκους τοῦ μικροῦ ἐκείνου παραδείσου νὰ παραιτήσῃσι διὰ παντός τὰ πατρία χρώματα, φέροντες μεθ' ἑαυτῶν καὶ τὰ ὄστα τῶν προγόνων, κατέστησε δὲ τὸν Ἀλῆν κύριον τοῦ μόνου ὀρητηρίου ὅθεν ἐπιτιθέμενοι ἐδύνατο οἱ Σουλῶται νὰ ἀνακτήσῃσι τοὺς προσφιλεῖς βράχους των.

Ἀπέμεινε ἡ Λευκὰς τελευταίον καταφύγιον τῶν ἀδιαλλάκτων ἐχθρῶν του, ἀλλ' ἡ Λευκὰς ὑπὸ τὴν στρέβλιν τοῦ Μαιτλάνδου δὲν ἦτο πλέον ἡ Λευκὰς τοῦ Καποδιστρίου. Καταβληθείσης τῆς ἐξεγέρσεως τῶν χωρικῶν τῆς (1810), ἐστέναζεν ὑπὸ τὴν μάστιγα τῶν προστατῶν τῆς Ἑπτανήσου καὶ ἔντρομος ἐθεώρει τὰ λείψανα τῶν ἀπαγχονιζομένων τέκνων τῆς σειόμενα ὑπὸ τῶν ἀνέμων ἐντὸς τῶν σιδηρῶν κλωβίων των.

Ὁ πνιγμὸς τῆς Εὐφροσύνης, τοῦ Βλαχάβα καὶ τοῦ παπᾶ Δημήτρη, τὰ ἀπερίγραπτα βάσανα, ἡ σφυρηλάτησις τοῦ Κατζαντώνη καὶ τοῦ Γηώργου Χασώτη, τὰ διὰ τοῦ Ἰταλοῦ ἰατροῦ του Τοζόνη λάθρα ἐν ταῖς ὑπόπτους οἰκογενεῖαις εἰσαγόμενα θανατηφόρα δηλητήρια, ὃ διὰ χεῖρας τοῦ Ρόγου Μπακόλα τελεσθεῖς ἐν Ἄρτρ φνόος τοῦ Κίτζου Μπότζαρη, τοῦ Μαυρομάτη ἐν Λευκάδι, ἡ ἐν αὐτῇ τῇ Κωνσταντινουπόλει καὶ ὑπὸ τὰ ἔμματα τοῦ Σουλτάνου ἐπιχειρηθεῖσα καὶ ἀποτυχούσα δολοφονία τοῦ Πασόμπη, τὰ ποταπὰ συγκαρητήρια τοῦ μεγάλου Ναπολέοντος καὶ τὸ ἐν δυνάμει τοῦ παντοδυνάμου πολεμιστοῦ προσνεχθὲν εἰς αὐτὸν πολύτιμον πυροβόλον, τοῦ Νέλσωνος αἰ κολακείαι, — τοῦ Νέλσωνος τοῦ ὁποῖου τὰς δάφνας ἐμόλυνον ἤδη τὰ ἀργυρόρητα φιλήματα τῆς Ἐμμάς Λιώνας, αἱ ἀπαγχονίσεις τῆς Νεαπόλεως καὶ ὁ γνωστὸς ἀνυπερβλησιμὸς του, — πάντα ταῦτα κατέστησαν αὐτὸν οὐ μόνον φοβερὸν τοῖς πᾶσιν, ἀλλὰ συνέτεινον νὰ ἐμφυτεύσῃσι εἰς τὴν καρδίαν του τὴν πεποίθησιν, ὅτι ἀνωτέρα τις δύναμις καθωδῆγει τὰ διαθήματα του, καὶ ὅτι γενόμενος ἤδη ἀκαταγώνιστος, ἀκινήτως ἐδύνατο νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν πραγματοποίησιν τῶν ἀκατορθότερων φαντασιοκοπημάτων τῆς ἀγαλιώτου φιλοδοξίας του.

Ἐπίστευε λοιπὴν ἀκραδάντως εἰς τὴν ἀφευκτὸν καὶ προσεχῆ ἐκπλήρωσιν τῶν μυστικῶν πόθων του καὶ ἐθεώρει ὄριμον τὴν ἰδέαν ἥτις πρὸ τοσοῦτων ἐτῶν ἐνεφώλευεν εἰς τὴν καρδίαν του. Ἄλλως τε προσηθάνετο ὅτι οὐτε τὰ ἀφειδῶς ἐν Κωνσταντινουπόλει ὑπὸ τῶν πρακτόρων του διασπειρόμενα χρέματα, οὔτε αἱ ὑπὸ τῶν ἰσχυρῶν φίλων του καταβαλλόμεναι προσπάθειαι ἐδύνατο πλέον ν' ἀναστειλωσὶ τὴν ἔκρηξιν τῆς τρικυμίας, ἥτις πρὸ πολλοῦ ἐμικαίετο ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του, καὶ ἦν μετὰ θαυμα-

στῆς ἐπιμονῆς καὶ ἐπιτηδειότητος εἶχον προετοιμάσει οἱ παρὰ τῇ Ὑψηλῇ Πύλῃ προσφυγόντες ἐχθροὶ του, ἰδίως δὲ ὁ Πασόμπης καὶ αἱ φιλικοὶ, οἵτινες κατάρθωσαν νὰ πείσωσι τὸν Σουλτάνον ὅτι ὁ Ἀλῆς ἐπεδίωκε τὴν ἀνεξαρτησίαν του καὶ ὅτι μεγαλυνθεὶς ἤδη παραπολὺ δὲν ἔστρεψε νὰ ἦναι πλέον ὑποτελής καὶ ὑπήκοος.

Ἀπεφάσισε λοιπὸν νὰ ρίψῃ τὰ προσωπεῖον καὶ ὄχυροῦμενος ἐντὸς τῆς σατραπείας του νὰ δεχθῇ τὴν ἐπίθεσιν τῶν ἐχθρῶν του ὡς ὁ βράχος δεχεται ἐπὶ τοῦ στήθους τὰ μαινόμενα κύματα τῆς θαλάσσης.

Ἀλλὰ . . . ἀλλὰ τὰ θεμέλια τοῦ θαυμαστοῦ, τοῦ ἰδανικοῦ τούτου πύργου ἐφθεῖρον ἐν κρυφῷ καὶ ἐσάλειον δύο ἀύρατοι καὶ φοβεραὶ δυνάμεις, τὸ γῆρας τὸ χαλεπὸν καὶ τῶν φιλικῶν αἱ ὑπόνοιαι. . . .

Ἦγε τότε ὁ Ἀλῆς τὸ ὀγδοηκοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του, μολονότι δὲ ὁ σιδηρὸς ὄργανισμὸς του δὲν ἐλύγιζεν ἀκόμη ὑπὸ τὸ βαρὺ φορτίον τοῦ χρόνου, οὐχ ἦττον ἠσθάνετο πρὸς καὶ πρὸς συμπτώματα προαγγέλλοντα τὸ προσεχὲς τέλος τοῦ βίου του. Ὅτε κεκμηκώς, ἀπυθιμισμένος ἔρριπτε τὴν πολὺαν κεφαλὴν ἐπὶ τῶν γονάτων τῆς Βασιλικῆς, ἐπαιτῶν τὰς θωπείας καὶ τὴν ἀγάπην τῆς, ἡ ἐπιζητῶν ἐπὶ τοῦ τρυφεροῦ ἐκείνου ἀναπαυτηρίου ὀλίγην ἀνεσιν, εὐθὺς ἐβουίχετο εἰς ὕπνον βαρὺν, ὡς ἀν ὑπὸ μανδραγόρα, χωρὶς νὰ φλογίζῃ πλέον τὰ νεύρα καὶ τὸ αἷμα του ἡ νεότης καὶ τὰ κάλλη τῆς Ἑλληνίδος συζύγου του ἐνθ' ὃ ἄλλοτε προσέτρεχεν εἰς τὰ δραστηκώτερα ναρκωτικὰ φάρμακα, ὅπως ὑπερνηκίση τὴν ἀυπνίαν ὑφ' ἧς κατετρώχετο ἐν τῇ νεότητι του, τὰ βλέμματα τῆς Βασιλικῆς ἀκόμη τὸν ἐμάγεινον, ἡ εὐώδης πνοὴ τῆς ἀκόμη τὸν ἐδρόσιζεν, ἀλλ' ἡ καρδία του ἀντὶ νὰ βράξῃ πλησίον τῆς βασιλίσσης ὄλων τῶν διαλογισμῶν του, ἔπαλλε τῶρα βραδείως ἐξηντλημένη ἐκ τῶν πολυετῶν ἀγώνων ἡ τοῦ ἔρωτος ἡ τοῦ μίσους ἡ τῆς ἀκαρέστου φιλοδοξίας, διότι ποτὲ τὸ θηρίον ἐκεῖνο δὲν ἀνεπαύθη ἐπὶ μιᾶς ἀγαθῆς πράξεως, ἐπὶ μιᾶς γενναίας ἐμπνεύσεως, ποτέ . . . ποτέ. . .

Πολλὰκις κατελάμβανεν αὐτὸν λήθαργος βαθεῖς, ὅτε δὲ πιεζόμενος ὑπὸ σκληροῦ ἐφιάλτου ἀνεπήδα ἐκ τῶν γονάτων τῆς προσφιλοῦς γυναικὸς καὶ τρέμων ἔφερεν αὐτομάτως τὴν χεῖρα εἰς τὴν ἀδαμαντοςόλιστον μάχαιράν του, ἡ Βασιλικὴ, γινώσκουσα ποῖαν διήγειρεν εἰς αὐτὸν ἀδημονίαν ἡ ἰδέα τοῦ γῆρατος, προσπαθεῖ νὰ τὸν πείσῃ ὅτι ὕπνος παρατεταμένος ἦτο τεκμήριον ἀσφαλῆς ἐντελοῦς ὑγείας· ἀλλ' ὁ Ἀλῆς σείων ἀρνητικῶς τὴν κεφαλὴν καὶ μειδιῶν ἀπεκρίνατο εἰς αὐτήν:

Παιδί μου.
Καὶ ἐ τὸ γέρο π' ἀγρυπνᾷ, τὸ υἱὸν ὅπου κοιμάται.
Εἶχε καταντήσει ἀσθματικὸς, τὴν δὲ θολερὰν

ὄρασιν του προσφύλαττε διὰ μεγάλων πρασίμων χρυσῶν διόπτρων, ἅτινα ἐπέφερον εἰς τὸ ἄγχιον πρὸσωπὸν του παράδοξον ἀλλοκίωσιν καὶ ἐδίδον εἰς αὐτὸν μορφὴν ἀλλοκότου τέρατος. Τὸν θάνατον ἐπροβείτο ὁ ἀλιτῆριος ὄχι μόνον διότι ἀμυδρὰ τις περιστρέφετο ἐν τῇ διανοίᾳ του πρακίσησις περὶ μιᾶς πέραν τοῦ τάφου κρίσεως καὶ ἀνταποδόσεως, ἀλλὰ διότι ὁ δίκκοπτε τὴν πραγματοποίησιν τῶν πόθων του καὶ δὲν θὰ τὸν ἄφινε νὰ γευθῇ καὶ νὰ χορτάσῃ τὸ νέον μεγαλεῖον, ὑπερ ὑπέρωσκειν ἤδη καὶ διεγέλα ἐν τῇ φαντασίᾳ του.

Φαίνεται ἀπίστευτον καὶ ἡμῶς εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὁ Ἀλῆς, ὅστις ὡς ἐκ μακρᾶς μετὰ τοῦ χάρου συμμαχίας εἶχεν ἐξοικειωθῆ μετὰ τοῦ θανάτου τὸσον ὥστε νὰ μὴ θεωρῇ αὐτὸν πλέον ὡς τιμωρίαν ἐὰν μὴ συνωδεύετο ὑπὸ φρικτῶν μαρτυριῶν, ὁ Ἀλῆς κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους τῆς ζωῆς του, ἐνδίδων εἰς τὰς εἰσηγήσεις τῶν μάγων καὶ τῶν οἰωνοσκόπων του, ἐπίστευεν ὅτι ἐδύνατο νὰ γίνῃ ἀθάνατος διὰ τῆς χημείας, καὶ ὄχι μόνον δὲν ἠσχύνετο διακηρύττων ἀναφανδὸν τὴν πεποίθησιν του ταύτην, ἀλλὰ καὶ ἐχορηγεῖ εἰς τὸν διαβόητον τυχοδιώκτην Σέργιον ὄλα τὰ μέσα πρὸς κατασκευὴν τοῦ ἀθανάτου ἐκείνου νεοῦ, δι' οὗ ἤλπιζε ν' ἀνατρέψῃ τοὺς νόμους τῆς φύσεως καὶ νὰ δικαιωνισθῇ ἐπὶ τῆς γῆς. Κανεὶς δὲν ἐτόλμα νὰ παραστήσῃ εἰς αὐτὸν πόσον ἀπέβαινε γελοῖος διδὼν πίστιν εἰς τοιοῦτους μύθους, ἡ δὲ καμωδία παρετεινετο ἐπὶ καιρίᾳ θλάθῃ τῆς ὑπολήψεως τῶν περικυκλούντων αὐτὸν νουνεχιστῶν συμβούλων, μέχρως οὐ, διατυμπανισθείσης τῆς παραδόξου σκηνῆς διὰ τινος εὐρωπαϊκῆς ἐφημερίδος (νομίζω τοῦ *Λογιῶν Ἑρμού*), ὁ Ἀλῆς διέταξε τὴν ἀπαγχονίσην τοῦ Σεργίου φοβηθεὶς μὴ οἱ φράγμοι ἐκλάθωσιν αὐτὴν ὡς παλιμπαιδα καὶ μὴ ἀνεχόμενος τοὺς σαρκασμοὺς περισσώτερον παρὰ τὰς ὕβρεις.

Ἀφ' ἐτέρου εἰργάζοντο οἱ φιλικοὶ ἀκόπως παρὰ μὲν τῇ Πύλῃ ἐξωθουόντες τὸν Σουλτάνον εἰς πόλεμον κατὰ Βεζύρου μὴ ὑποτασσομένου πλέον εἰς τὰς διαταγὰς τοῦ Κυρίου του, παρὰ δὲ τῷ Ἀλῆ ἐνσταλάζοντες ἀδικαίως εἰς τὴν καρδίαν του τὴν ἰδέαν τῆς ἀνεξαρτησίας, τὴν πεποίθησιν εἰς τὰς στρατιωτικὰς του δυνάμεις, εἰς τοὺς δεδοκιμασμένους ὀπλαρχηγούς του, εἰς τοὺς ἀπεράντους ὀηταιροὺς του, εἰς τὴν τυφλὴν ἀφοσίωσιν τῶν ὑπηκόων του, εἰς τὰ ἀπόρρητα ἔρη τῆς Ἡπείρου καὶ πρὸ πάντων εἰς τὴν εἰλικρινῆ συνδρομὴν τῶν Ἑλλήνων, οἵτινες ὑπέσχεοντο νὰ λησμονήσωσι τὸ παρελθὸν ἐπὶ τῇ ἐλπίδι αἰσιωτέρου μέλλοντος καὶ ἐπρωτίμων αὐτὸν μεθ' οὗ, κακὰ ψυχρὰ, εἶχον συζήσει ἐφ' ὅλην πεντηκονταετηρίδα, παρὰ τὴν δεσποτείαν τοῦ Σουλτάνου ἡ ἄλλοτινὸς ἀγνώστου σατράπου τὸν ζυγὸν καὶ τὰ βάσανα.

Τότε, λέγεται, ὅτι ὡς ἀρραβῶνα τῆς ὑπισχυ-

μένης συμμαχίας τοῦ Ἑλληνισμοῦ, εἰσήγαγον οἱ φιλικοὶ τὸν Ἀλῆν εἰς τὰ μυστήρια τῆς ἐταιρίας, ἐκεῖνος δὲ ὅστις, ὅταν ἡ ἀνάγκη τὸ ἀπῆται, ἀδικαίως ὠκλίετο ἐπὶ τοῦ Ἀλκωράνου ἢ ἐπὶ τοῦ Βύραγγελίου, ὥμοσε τὸν νενομισμένον ὄρκον, ἐπὶ σκοπῷ ἢ ἐν ἐσχάτῃ ἀπελπισίᾳ νὰ σώσῃ τὴν κεφαλὴν του προδίδων τοῖς συνωμόταις, ἢ ἐν περιπτώσει ἐπιτυχίας νὰ ἦναι κύριος τῆς τύχης τῶν ἐκλεκτοτέρων στοιχείων τῆς δουλωμένης Ἑλλάδος.

Κατέχω τὴν προτομὴν τοῦ Ἀλῆ, δῶρον προσφιλεῖς τοῦ ἐξαδέλφου μου Γεωργίου Τυπάλδου Κοζάκη, καὶ ὅταν ἀτενίζω ἐπὶ τοῦ ἀνθρωπομόρφου ἐκείνου δαίμονος, ὅταν ὑπὸ τοὺς βαθεῖς αὐλακὰς οὐδὲ εἶχε χαρᾶς ἐπὶ τοῦ μετώπου του ἢ ἀσπλαγχνος σμίλη τοῦ χρόνου πειρῶμαι νοεράς νὰ εἰσδύσω εἰς τὸ ζοφερὸν σπήλαιον τὸ περικλεῖον τὸν ἐγκέφαλόν του, ὅταν ὑπὸ τὸν ἀφρόδην καταρράκτην τῆς μακρᾶς γενειάδος του προσπαθῶ νὰ μαντεύσω τὸν σάλον καὶ τοὺς σεισμούς τῆς μαύρης του καρδίας, ὅταν προσηλθῶ τὸ βλέμμα ἐπὶ τῶν ἀγελάστων χειλέων του καὶ ἐξετάζω τοὺς ἀπεριγράπτους ἐκείνους ὀφθαλμοὺς ἐνθα ἡ χολὴ καὶ τὸ αἷμα ἐν βδελυρᾷ συνήρχοντο συνουσίᾳ καὶ παρήγαγον ἀνθρωποκτόνα, καταστρεπτικὰ νέματα, πείθομαι ὅτι ὁ καλλιτέχνης ὅστις ἐξεργάσθη τὴν εἰκόνα τοῦ Ἀλῆ, συνέλαβεν αὐτὸν ἐπ' αὐτοφῶρον παλαιόντα κατὰ μνηριῶν ἀντιθέτων συλλογισμῶν, οἵτινες ἐδόμβουν τότε ἐν τῇ κεφαλῇ του ὡς σμήνος ἐργαζομένων μελισσῶν.

Ἐπὶ τὸ κράτος τοιαύτης ψυχικῆς παραχῆς διατελῶν ὁ Βεζύρης διενεόθη ν' ἀπευθυνθῇ πρὸς ἄλλον γνωστὸν τῆς Ἑπτανήσου Σατραπὴν, τὸν Θεμᾶν Μαιτλάνδον, τὸν ἐφευρετὴν τοῦ συντάγματος τοῦ 1817, καὶ νὰ ζητήσῃ τὰς συμβουλὰς καὶ τὰς δειξιὰς του. Ἴκναι δὲ ἱστορικῶς ἀποδεδειγμένον ὅτι πάντες οἱ ἐν Ἑπτανήσῳ τότε κερπετιδῆμοῦντες Ἀγγλοὶ, διάσημοι ἐπὶ γενεθλοῖς καὶ ἀγῶγῃ, ἔτρεπον μεγάλην πρὸς τὸν γηραιὸν λέοντα τῆς Ἀλβανίας συμπάθειαν, καὶ δὲν ἠσχύνοντο νὰ ἐπιδείκνυνται τὸν θαυμασμόν των παριστῶντες αὐτὸν ὡς πρότυπον ἡγεμόνος καὶ ὡς ἥρωα ἀγωνισθέντα καὶ δαμάσαντα ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ πολιτισμοῦ φυλάς ἀγρίας, αἵτινες ἀπὸ πολλῶν αἰῶνων ἐλυμαίνοντο τὴν Ἡπείρον καὶ τὴν κατέστρεπον!

Ὁ Μαιτλάνδος, ἐνθερμος ζηλωτῆς τοῦ Ἀλῆ, προσεκάλεσεν ἀμέσως τὸν ὑπασπιστὴν του Κάρολον Νάπιερ, νέον ζητηρὸν, φιλελεύθερον, φίλον τοῦ Βύρωνος, ῥωμαντικώτατον, καὶ τὸν ἠρώτησεν ἀν ἤθελε νὰ μεταβῇ εἰς Ἰωάννινα πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ Βεζύρου, ἔχοντος ἀνάγκην νοήμονος καὶ πεπειραμένου ἀξιωματικοῦ πρὸς διαρρύθμισιν τῶν στρατιωτικῶν του δυνάμεων.

Ἡ Αὐλὴ τοῦ Ἀλῆ πασα ἦτο μίγμα ἰδιόρρυθμον ἀσιατικῆς πολυτελείας καὶ ῥυπρῆς λιτότη-

τος. Ο διαβόητος Σατράπης, ενώ ήρθε να δαπανᾷ ἀνά μυριάδας τὰ βενετικά του φλωρία ἀγοράζων σπανίους πολυτίμους λίθους και ὅπλα περίφημα και σκευὴ ἀργυρᾶ και χρυσᾶ πολυτέλειστατα, ἐνῶ ἐν μὲν τοῖς ἱπποστασίαις αὐτοῦ ἐγχεμέτιζον οἱ Ουμοσιδέστεροι Ἴπποι τῆς Ἀραβίας, ἐν δὲ τῇ γυναικωνίτῃ ἔλαμπον αἱ ὠραιότεραι γυναῖκες τῆς Ἀνατολῆς, ἐνῶ τὸν ἐπιγιγνῆν ἢ ἀκατάπαυστος πλημύρα τῶν θησαυρῶν, οὐς εἰσήγευε εἰς τὰ ταμεῖά του, δὲν ἀπέκρουε ἕμως οὔτε τοῦ γύφτου τὰ πέταλα, οὔτε τῶν ποιμένων τὰ πρόβατα, οὔτε τῶν βουκόλων τοὺς μύσλους, οὔτε ὅσα ἄλλα ἀσήμαντα και εὐτελεῖ δώρα ἐρρίπτοντο εἰς τὸν ἀχόρταγον λάουγᾶ του. Ἄφ' ἐτέρου, ἐνῶ ἐκαυχᾶτο ἐπὶ τῷ μισελληνισμῷ του, ἀδιστάτως διεπιπτεύετο τὴν ζωὴν του εἰς χεῖρας τῶν ἀνδρειότερων πολεμιστῶν τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος, ἀδιαφορῶν ἐντελῶς ἂν εἰς ἕκαστον ἐξ αὐτῶν ὄφειλεν αἶμα ἢ τιμὴν. Ἦχε δὲ καταστήσει τὰ Ἰωάννινα παράδεισον τρυφολότητος και ἡδυπαθείας, ἀλλὰ και καταγώγιον αἰμοχαρῶν τίγρων. Ἐκεῖ ἀντιπαρετάσσοντο κατ' ἀλλήλων αἱ παραδοξότεραι ἀντιθέσεις, αἱ ἀποτομώτεραι ἀντιφάσεις: ἀσφάλεια και ληστεία, πλοῦτος ἀπέραντος και ἐσχάτη πενία, πιστὸς ἀκράδαντος και ἀσέβεια ὀραυτάτη, πατριωτισμὸς ἀγνότατος και ἐξαχρῶσις και ὑποδουλωσὴν ἀπαραδειγματίστος, ἔκλυσις ἑθῶν και ἀρετᾶν οἰκογενειακαί, πολλάκις ἀναχαιτίσασαι τὰς κτηνωδέστερας ὀρμὰς τοῦ λαγοντέρου τῶν τυράννων. Εἰς ἐπιμυστρῶν δὲ πάντων τούτων κρύφρα διεθρῦλλετο ἕτι ὑπὸ τὸ ἔδαφος τῆς μητροπόλεως ἐκείνης ἐκρίπτοντο φλόγες μυστικαὶ και ἐκυφοροῦντο σεισμοὶ, οἵτινες ἐμελλον ἐντὸς ἀλίγου ν' ἀνατρέψωσιν ἐκ βάθρων τὴν ἐθωμανικὴν αὐτοκρατορίαν. Ταῦτα πάντα ἠρέθιζον τὴν περιέργειαν τῶν εὐρωπαίων, ἰδίως δὲ τῶν Ἀγγλων, οἵτινες ἦσαν γείτονες και δὲν ἔκρυπτον τὰς πρὸς τὸν Ἀλῆν φιλικὰς διαθέσεις των. Ἐδέχθη λοιπὸν ὁ Νάπιερ τὴν πρότασιν τοῦ Μαιτλάνδου και ἀπέβλεπε εἰς Ἰωάννινα.

Ὁ δὲ Ἀλῆς, γνωρίζων ὅτι ὁ νέος Βρεττανὸς ἀνῆκεν εἰς ἐξαγον οἰκογένειαν και ὅτι ἠγαπᾶτο πολὺ ὑπὸ τοῦ Μαιτλάνδου, ἀπέστειλεν εἰς προῦπάντησιν αὐτοῦ λαμπρὰν συνοδίαν, τὸν ὑπεδέχθη μετὰ βασιλικῆς μεγαλοπρεπείας και τὸν ἐβίβασε νὰ καταλύσῃ ἐν ταῖς μεγάροις του.

Φύσει ἀνυπόμονος, εὐθὺς τὴν ἐπιούσαν ὁ Ἀλῆς διηγήθη εἰς τὸν Νάπιερ ὅτι οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐγθροὶ του εἶχον κατορθώσει νὰ σύρωσιν εἰς ἀπάτην τὸν Σουλτάνον και νὰ παραστήσωσιν αὐτὸν ὡς ἄρπαγα, ὡς ἐπικίνδυνον, ὡς ἐπισωρῶσαντα μεγάλους θησαυροὺς και καταρτίσαντα στρατιωτικὴν δύναμιν ἀνωτέραν τῶν ἀναγκῶν τῆς δεσποτείας του ἐπὶ σκοπῷ ν' ἀποτινάξῃ τὸν ζυγὸν τῆς ὑποτελείας και ν' ἀντιταχθῇ κατὰ τοῦ Κυβέροχου του ἕτι τὰς συγκορῶν-

τίαις ταύταις δὲν ἐδυνήθησαν νὰ διασκεδάσωσιν οὔτε αἱ πολυεταῖς πρὸς τὸν θρόνον ὑπηρεσίαι του, οὔτε ἡ τυφλὴ πρὸς τὸν Σουλτάνον ἀφοσίωσις του ἕτι εἶχεν ἀμετακλήτως ἀποφασισθῆ ἢ καταστροφὴ του και ὅτι ἡ συναίσθησις τῆς ἀξιοπρεπείας δὲν τῷ ἐπέτρεπε νὰ ταπεινωθῇ πλέον τοῦ δέοντος, ἐπομένως ὅτι γέρον και ἀσθενῆς εὐρίσκατο εἰς τὴν σκληρὰν ἀνάγκην νὰ σύρῃ τὸ ξίφος και νὰ ὑπερασπίσῃ τὴν ἀπειλουμένην ὑπαρξίν του. διὰ τοῦτο τὸν παρεκάλει νὰ τὸν συμβουλεύσῃ πῶς ἔπρεπε νὰ συντάξῃ τὰς δυνάμεις του και τίνι τρόπῳ νὰ σταθμίσῃ τὴν διαγωγὴν του ὅπως τύχῃ τῆς ἐγκαρδίου ὑποστηρίξεως τῶν ὑπηκόων του, ἔνευ τῆς ὁποίας προσησθάνετο ὅτι θὰ ἀπέβαινε δύσκολος ἢ ἐπιτυχία τῶν ὅπλων του. Ὁ δὲ Νάπιερ, ἐμβατεύσας εἰς τὴν διάνοιαν τοῦ Βεζύρου, ἐξητήσατο καιρὸν νὰ σκαθθῇ ὠρίμως ἐπὶ ζητήματος τόσω σπουδαίου, και ἤρχισεν ἀμέσως νὰ συνδέῃ σχέσεις στενάς μετὰ τῶν διασημοτέρων ἀνδρῶν, ὅφ' ὧν περιεσχίζετο ὁ παμπόνηρος Σατράπης, και νὰ ἐρευνᾷ περὶ πάντων ὅσων ἰδύνατο νὰ τὸν φωτίσωσι και νὰ τὸν καθοδηγήσωσιν εἰς τὰς σκέψεις του.

Ἦδε τὸν Μουχτάρ και τὸν Βελῆν δυσανασχετόντας ἐπὶ τῇ μακροβιότητι τοῦ πατρὸς των και ἀποστρεφόμενος τὸν νεώτερον ἀδελφόν των Σαλῆκ, δὲν ὁ Ἀλῆς ἠγάπα μέχρι λατρείας. Τὸν ἀγέρωχον Ὀμέρ Βρυώνην, τὸν μεγαλοπρεπῆ Χαζνατάραγαν, μελετῶντα ἴσως ἔκτοτε τὴν μέλλουσαν κατὰ τοῦ Κυρίου του προδοσίαν, τὸν πιστὸν ἀστυνόμον του Ταχῆρ Ἀμπάζην, τὸν ἐκτελεστὴν ὅλων τῶν φονικῶν διαταγῶν του και κάτοχον ὅλων τῶν μυστηρίων του, τὸν Μπεκῆρ Ζουγαδοῦρον, τὸν φονέα τῶν Κατζικογιανναίων, τὸν ἀκάματον ἐγθρόν τῆς κλεφτουριάς Ἀσλάνην, τὸν ἀποτρέπαιον Ἰουσοῦφ Ἀράπην. Συνέθεσε φιλιαν μετὰ τῶν γραμματέων του και ἐθαύμασε τὴν σύνεσιν και τὸν πατριωτισμὸν τοῦ Μάνθου Οἰκονόμου, τοῦ Κολωβοῦ, τοῦ Κωλέττου, τοῦ Λοιδωρίκη, τοῦ Ἀλέξη Νούτζου. Συνεσχέτισθη μετὰ Ἑλληνικῆς στρατιωτικῆς νεολαίας, ἐξ ἧς κατὰ μέγαν μέρος κατηρτίζετο ἡ λαμπρὰ σωματοφυλακὴ του και ἠτίς ἔκρυπτεν εἰς τὰς φλέβας ὅλας τὰς φλόγας τῆς προσεχούσης ἐθνικῆς ἐκρήξεως. Ἦδε τὸν Ὀδυσσεά, ὅστις πεζοδρομῶν συνηγωνίζετο μετὰ τῶν ταχυτέρων Ἴππων τοῦ Βεζύρου, τὸν Θανάσην Διάκον, πρότυπον ἀνδρικῆς καλλονῆς και παρθενικῆς σεμνότητος, τοὺς Μπουκουβαλαίους, τοὺς Κοντογιανναίους, τοὺς Δουβουνιώτας, τὸν Καραῖσκον, τὸν Καραχασκῆν, τοὺς Στραταίους, τὸν Ἰσκον, τὰ Γριβόπουλα, τὸν ἀδελφὸν τῆς Βασιλικῆς Κίτζον Κονταξῆν, ἀμιλλώμενον ἐπὶ καλλονῇ πρὸς τὸν Διάκον και ἐπὶ πλοῦτῳ και μεγαλοπρεπείᾳ πρὸς τὸν Ὀμέρ Βρυώνην. Ἦδε τὸν εἰδεχθῆ Γῶγον Μπακόλαν, γνωστὸν φονέα τοῦ Κίτζου Μπότζερη και μέλλοντα προδότην τοῦ Πέτα, τὸν εἰδεχθέστερον

Θανάσην Βάγιαν, ἐνὶ λόγῳ ὅ τι καλὸν, ὅ τι κακὸν συνήρχετο ἐν τῇ ἀλλῇ τοῦ τυράννου, εὐκόλως δὲ ἐπέσθη ὅτι ἡ σφριγῶσα ἐκείνη Ἑλληνικὴ νεολαία δεινῶς ἐστενοχωρεῖτο ὑπὸ τὰς χρυσοκεντήτους στολὰς τῆς, ὅτι προσεδόκα ἀνυπομόνως ἄλλο στάδιον εὐρύτερον, ἐντιμότερον, και ὅτι οἱ ἐν Ἰωαννίνοις συνελθόντες φιλικοὶ διὰ τῶν ἀπατηλῶν ὑποσχέσεων των κατώρθωσαν νὰ μεθίσωσι τὸν Ἀλῆν και νὰ φυτεύσωσιν εἰς τὴν καρδίαν του τὴν ἰδέαν τῆς ἀνεξαρτησίας του και τὴν πρὸς ἐπίτευξιν αὐτῆς πλήρη πεποίθησιν εἰς τὰς δυνάμεις και εἰς τὸν πλοῦτόν του. Τότε εἰς ἀπάντησιν τῶν ἀπαισιωδῶν οἵτινες ἔβλεπον ὅτι ὁ Βεζύρη; ἔβαινε τυφλῶς πρὸς καταστροφὴν βεβαίαν, ἐξεφράζοντο δὲ πικρῶς κατὰ τῶν ὀθούντων αὐτὴν εἰς πόλεμον, πρῶτην φορὰν ἠκούσθη ὁ γνωστὸς ἀλλ' ἀνέκδοτος στίχος,

Πῆλ' ὁ Ἀλήπιασας πασα, πῆλ' ἐμεῖ; βερθεναγᾶδες, ὅστις και ἐπαναλαμβάνεται ὡς δημοτικὸν βῆτην δακίως πρόκειται περὶ ἀνδρῶς κραταιοῦ ἔχοντος πλήρη πίστιν εἰς τὴν εὐνοίαν τῆς τύχης και ἀκράδαντον πεποίθησιν εἰς τὴν αἰσίαν διεξαγωγὴν τῶν ἐπιχειρησῶν του.

Μετὰ τὰς ἐρεῦνας και τὰς ἀνακαλύψεις ταύτας προσῆλθεν ὁ Νάπιερ εἰς τὸν Ἀλῆν και μετὰ παρηρησίας ἀληθῶς βρεττανικῆς ἀπῆντησεν, ὅτι πόλεμος κατὰ τοῦ Κυρίου του θὰ ἦτο ἀσέβεια και ἀχαριστία ἀσυγχώρητος ὅχι μόνον, ἀλλὰ και δυσχερέστατον και δυσκατόρθωτον ἔργον. Ἐπομένως τὸν συνεβούλευε νὰ παραιτήσῃ πᾶσαν περὶ ἀντιστάσεως ἰδέαν και δι' οἷας δῆποτε ὑπείας νὰ ἐξελεσθῇ πρὸς τὸν Σουλτάνον, ὑπέσχετο δὲ εἰς αὐτὸν τὴν εὐλακρινὴν σύμπραξιν και μεσιτείαν τοῦ Μαιτλάνδου και τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ κραταίων φίλων του πρὸς ἐπίτευξιν τῆς συνδικλαγωγῆς ταύτης.

Ἄλλ' ὁ Ἀλήπιασας, ὅστις μετὰ μεγίστης ἀπαθείας ἠκοράζετο τὸν Νάπιερ ῥοφῶν τὸν νεργιλῆν του ἢ θωπεῖων διὰ τῶν ὤρων δακτύλων του τὴν γενναίαν, ὁ Ἀλήπιασας, ὅστις ἐγνωρίζων ὅτι πρὸ πάντων διὰ τῆς πρὸς τοὺς εὐεργέτας του ἀγνωμοσύνης εἶχεν ἀνυψωθῆ μέχρι τοῦ Βεζυρικοῦ θρόνου και ὅστις ἐγχεύαζε και ἐλεεινολόγει ἐκείνους οἵτινες ἐπίστευσον ὅτι διὰ τῆς ἀρετῆς ἐδύνατο νὰ προαχθῶσιν, ἠρώτησε μειδίαν τὸν φίλον του ἂν εἶχε τι νεώτερον νὰ τὸν συμβουλεύσῃ, τί πρακτικώτερον νὰ τοῦ ὑποδείξῃ, ἀφῶν κατὰ μέρος παρακαίρα ἠθικὰ παραγγέλματα και ἔχων ὑπ' ὄψιν ὅτι οὐδεμίαν πλέον ὑποχώρησιν θὰ ἔτωζε τὴν κεφαλὴν του.

Ὁ Νάπιερ, ὅστις ἐκ τῶν προτέρων ἐγνωρίζων ὅτι ὁ Ἀλῆς οὔτε τὸν αὐγένα ἔκυπτεν εἰς μετανοίαν οὔτε παρήτεῖ σχεδὸν περιπαθῶς πρὸ τοσοῦτου χρόνου καλλιεργούμενον, ἀπῆντησεν ὅτι, ἀφοῦ ἐξεπλήρωσε καθῆκον φιλικῆς και συνειδησεως συμβουλεύσας εἰς αὐτὸν τὴν εἰρήνην, ἀπέ-

βαινε δὲ ἀφρευτος ἢ βῆξις και ὄφειλε νὰ περιορισθῇ ἀποκλειστικῶς ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ πολέμου ζητήματος, τρία τινὰ ἐθεώρει ἀπαραίτητα διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ὅπλων του.

Πρῶτον, νὰ παραιτήσῃ πᾶσαν ἰδέαν περὶ ἐπιθετικοῦ πολέμου και νὰ μὴ διδῇ ἀκρόασιν εἰς ἐκείνους οἵτινες τῷ ὑπέσχοντο τὴν Κωνσταντινουπόλιν ἂν ἐβάδιζεν ἀμέσως κατ' αὐτῆς. Νὰ περιορισθῇ δὲ εἰς ἀπλὴν ἀμυναν και προστασίαν ἐμπείρους μηχανικοῦς, νὰ προβῇ εἰς τὴν ὀχύρωσιν πασῶν τῆς Σατραπείας αὐτοῦ τῶν ἐπιχειρῶν στρατηγικῶν θέσεων.

Δεύτερον, νὰ καταρτίσῃ στρατὸν τακτικὸν ἐξ εἰκοσι τοῦλάχιστον χιλιάδων ἀνδρῶν, στρατολογῶν μεταξὺ τῶν πολλῶν ἐν ἀργίᾳ διατελούντων μαχητῶν τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος.

Καὶ τρίτον. Ἐνταῦθα ὁ Νάπιερ διέκοψεν ἀποτόμως τὸν λόγον, ἀτενίζων δὲ τὸν Βεζύρην ὅστις ἐπαίζεν ἀπαθῶς μετὰ κομβολόγιόν του, ἠρώτησεν ἂν προκειμένου περὶ ζητήματος τόσω σπουδαίου ἐπέτρεπε εἰς αὐτὸν νὰ ὑποβάλῃ μετ' ὕλης τῆς παρηρησίας τὴν τρίτην και τελευταίαν συμβουλήν του.

Ὁ Ἀλῆς, ἕως ἐκ τῶν ἀστυνομικῶν πληροφοριῶν του ἐγνωρίζε τὰς μετὰ τῶν ἐν Ἰωαννίνοις φιλικῶν σχέσεις τοῦ Νάπιερ και ὅστις ἤλπιζε ν' ἀκούσῃ περ' αὐτοῦ πῶς ἐσκέπτοντο οἱ νέοι σύμμαχοί του, οὐδόλως ἐδίστασε νὰ τὸν ἐνθαρρύνῃ και νὰ τὸν παρακαλέσῃ νὰ ἐλθῆσῃ ἀφόδως πᾶσας τὰς πεποιθήσεις του, ὑποσχόμενος ἐκ τῶν προτέρων ἀέννησον εὐγνωμοσύνην.

«Ἄκουσον λοιπὸν, Βεζύρη, ἀνέκραξε μετὰ νεανικῆς ζωηρότητος ὁ Νάπιερ, ἀκουσον και μὴ περιδῆς τὴν τελευταίαν ἀλλὰ και σπουδαιότεραν ταύτην συμβουλήν μου.

«Τὸ Ἑλληνικὸν γένος δὲν δύναται νὰ ζήσῃ πλέον ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῆς δουλείας; και δὲν εἶναι βεβαίως πολὺ μακρὰν ἢ ἡμέραν, καθ' ἣν θὰ τὸν ἀποτινάξῃ. Ὁ κόσμος ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν μεταβάλλεται και ὅ τι πρὸ τινῶν ἐτῶν ἀκινδύτως ἐπεχειροῦν οἱ Βασιλεῖς, σήμερον δὲν τολμοῦν οὔτε νὰ τὴν ὀνειρευθῶσιν. Ὅλοι οἱ λαοὶ ἐπιζητοῦν τὴν ἐλευθερίαν των καθὼς τὴν ἐπιζητεῖς, Βεζύρη, και σὺ διότι δὲν εὐρίσκεις καλὸν και δίκαιον νὰ ὑπακούσῃς εἰς ἕνα ἄγνωστον δεσπότην πολὺ κατώτερόν σου ὡς πρὸς τὴν ἀξίαν, μόνον και μόνον διότι μόλις πεσὼν ἐκ τῆς κοιλίας τῆς μητρῆς του ἐκλήρονόμησεν ἕνα θρόνον και μετὰ τοῦ θρόνου τοὺς ἰδρωτάς και τοὺς κινδύνους τοῦ ἰδικούς σου.

«Τὸ ἀπὸ συμβαίνει και εἰς τὰ Ἑλληνικὰ ἔθνος. Θέλει νὰ ἐλευθερωθῇ, και θὰ ἐλευθερωθῇ. Εἶναι ἔθνος γενναῖον, ἀκαταδάμαστον ἐν τῇ συμφορᾷ, ὑπερήφανον, δαίμονισμένον. Ἄφ' ἐνός ἢ σπάθῃ τὸ θερίζει σαρρίζον, ἀφ' ἐτέρου ἀναβλάσται κραταιότερον και θαλασώτερον. Περὶ

της αληθείας ταύτης σὺ αὐτὸς δύνασαι νὰ μαρτυρήσῃς, Βεζύρη, ἀναλογιζόμενος μὲ πόσον αἶμα ἐπλήρωσες τὸ Σούλι καὶ πόσον σοὶ στοιχίζει καθ' ἡμέραν ἡ Κλεφτουριά. Τὸ πελεκᾷς μὲ τὸ σφυρὶ καὶ ἐκείνο ὡσὰν τῆ σπουραρόπετρα σπιθοβολεῖ καὶ καίει. Ἦς πρὸς δὲ τὴν νοημοσύνην καὶ τὴν πολιτικὴν ἰκανότητα, πόσον ὑπερέχει τῶν ἄλλων φυλῶν τῆς Ἀνατολῆς, ὥστε ἠναγκάσθης νὰ ἐμπιστευθῇς εἰς Ἕλληνας σχεδὸν ἀποκλειστικῶς τὴν διοίκησιν τῆς δεσποτείας σου καὶ τὴν διεύθυνσιν τῶν υποθέσεών σου. Μὴ πιστεύσῃς ποτὲ ὅτι τοιοῦτον ἔθνος θὰ μείνῃ οὐδέτερον καὶ ἀνεργὸν εἰς τὸν μεταξὺ σοῦ καὶ τοῦ Σουλτάνου ἐπικείμενον πόλεμον. Ἄν ὑπασχέθῃσαν νὰ σὲ συνδράμουν, θὰ τηρήσωσι τὴν ὑπόσχεσίν των, διότι ἐνισχύοντες σὲ, Βεζύρη, ἐπιτυχάνουν τὴν παράτασιν τοῦ πολέμου, ἐπομένως ἀμφοτέρων τὴν ἐξασθένειαν. Μετὰ ταῦτα θὰ ἐπέλθῃ ἡ ἐκρηκτικὴ φοβερὰ, ἀκατάσχετος, οὐδὲ ὑπάγει ἀνθρωπίνῃ δυνάμει ἰκανὴ νὰ σβέσῃ τὴν φλόγα ἣτις ὀλονὲν βόσκει πᾶσαν ἑλληνικὴν καρδίαν.

» Διὰ τὴν νὰ μὴ τεθῇς σὺ, κραταιότητε Βεζύρη, ἐπὶ κεφαλῆς τοιαύτης ἐπαναστάσεως; Διὰ τὴν νὰ μὴ προσφέρῃς εἰς τὸν παρασκευαζόμενον Ἕλληρικὸν ἀγῶνα τὸν ἀπέραντον πλοῦτόν σου, τὴν δυνάμειν σου, τὴν μακρὰν καὶ πολύτιμον περὶ σου; Διὰ τὴν ἀντὶ ὀλίγων μισθωτῶν στρατευμάτων ἀμφισβόλου πίστει καὶ γενναίτητος, νὰ μὴ γίνῃς ἡγέτης φυλῆς ὀλοκλήρου, ἐξαπαλλίζων τοιοῦτον τρόπον δι' ἐσὲ μὲν καὶ τοὺς ἀπογόνους σου τὴν ἡγεμονίαν τῆς Ἀρβανίας, εἰς ἐκείνους δὲ παρακίτων τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα; Διὰ τίνος ἄλλου ἐνδοξοτέρου τρόπου δύνασαι νὰ διαπανθήσῃς τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς σου; Ἦως ἄλλως ἀσφαλέστερον νὰ θεμελιώσῃς τὴν δυναστείαν σου καὶ πῶς καλῆτερα νὰ δοξασθῇς ἀπανταχοῦ τῆς οἰκουμένης;

» Ὅτι λείπει εἰς ἐσὲ, Βεζύρη, τὸ κατέχον οἱ Ἕλληνες ἔχουν γράμματα, εἶναι κοσμογυρισμένοι, εἶναι παληκάρια, καὶ διὰ νὰ ἐκτελέσουν ἕνα ὁλονδῆποτε σκοπὸν, εἶναι καλοὶ ἐπὶ μακροῦς αἰῶνας νὰ ζοῦν μὲ τὸν φλοιὸν τῶν δένδρων καὶ νὰ κατοικοῦν εἰς τὰ σπήλαια τῶν θηρίων, κοιμώμενοι γυμνοὶ ἐπὶ τοῦ προσφιλῶς ἐδάφους των. Σὺ δὲ ἔχεις ὅ τι λείπει εἰς ἐκείνους, πλοῦτον ἀνεξάντλητον, μέσσα πολεμικὰ πρόχειρα καὶ πρὸ πάντων τὴν συνθήκειν τῆς ἐξουσίας. Ἐλθὲ μετ' αὐτῶν εἰς συνεννόησιν, ἀνταλλάξατε ἐλλειπινῶς τὰς ἰδέας σας καὶ θέσατε τὰς βάσεις μιᾶς ἀδελφικῆς συμμαχίας καὶ ἐπιμαχίας. Ἄν τὸ βρήσκειμα ἀφ' ἐνὸς σῆς χωρὶς, σῆς συνδέει ἀφ' ἐτέρου ἢ καταγωγή καὶ τὸ αἶμα. Ἡ χώρα ἀνήκει εἰς σῆς τοὺς ἰθαγενεῖς, τοὺς ἐντοπίους χριστιανούς ἢ μὴ, δὲν ἀνήκει εἰς τὸν Σουλτάνον. Τὶ δύσκολον νὰ συμβιβασθῇτε διανέμοντες ὡς καλοὶ ἀδελφοὶ κοινήν περιουσίαν; Ἀφοῦ δὲ θέσητε τὰς βάσεις τοιαύτης διανομῆς, τότε, Βεζύρη, ἐπικαλέσθητι τὰς

ἐνδόξους ἡμέρας τῆς νεότητός σου, ρέφθητι ἐπὶ τῶν νότων τοῦ γενναϊτέρου ἀραβικοῦ σου ἵππου καὶ δὲς τὸ σύνθημα τῆς γενικῆς ἐξεγέρσεως. Ἡ πυρκαϊὰ ὁ ἀνάψῃ καὶ θὰ ἐξαπλωθῇ ἀστραπηδῶν μέγχι περὰ τῶν τῆς θωμανικῆς αὐτοκρατορίας... Κύριος οἶδε ποῖον ἀνέλπιστον σὲ προσμένει μεγαλεῖον! . . . Ἡ Ἀνατολὴ εἶναι ἡ γῆ τῶν θαυμάτων. . . Ὅπως δῆποτε θὰ ἦσαι ὁ ἐγκαινιστής μιᾶς νέας ἐποχῆς, καὶ θὰ διεγείρῃς ὄλου τοῦ κόσμου τὸν θαυμασμόν καὶ τὴν συμπάθειαν.

» Ἐν τῇ νεαρᾷ σου ἡλικίᾳ ἔπραξες ψοφί καὶ ἀλάτι μὲ τὸν Ἕλληνα πολεμιστὴν. Ὁ Ἄνδρουτῆς, εἰς τοῦ ὁποῖου τὸν υἱὸν διαπιστεύεσαι τὴν ὑπαρξίν σου, σ' ἔσωσεν ἄλλοτε ἀπὸ βεβαίου θανάτου. Οἱ Σουλιάται, ἂν τοὺς ἀποδώσῃς τοὺς νεκροὺς βράχους των, θὰ λητμονήσωσι τὰ παθήματά των καὶ θὰ γίνωνν λένοντες νὰ σὲ περιφρονησοῦν. Οἱ κλέφται, τῶν ὁποίων ἐπιζητεῖς τὸν ἐξολοθρευμόν, θὰ γίνωνν πρωτοπαλῆκαρά σου διότι θὰ τοὺς χαρίσῃς ὅ τι πρὸ αἰῶνων ἐπιθυμοῦν, ἐλευθερίαν καὶ πατρίδα. Τοιαύτη εἶναι ἡ τελευταία συμβουλή μου, Βεζύρη, ἢν ὡς τίμιος Ἀγγλος δύναμαι νὰ σοὶ δώσω. Σὲ διαβεβαίω δὲ ἀπὸ τοῦδε ὅτι, ἂν τὴν ἀσπασθῇς, θὰ ἐξέλθῃς ἐκ τοῦ ἐπικείμενου πολέμου νικητῆς καὶ δοξασιμένος.»

Ὁ Ἀλῆς μετ' ἀδιαφορίας καὶ ψυχρότητος ἀληθῶς ἀσιατικῆς ἠκροάσθη τῶν λόγων τοῦ Νάπιερ καί ζῶν πάντοτε μὲ τὴ κομβολόγιόν του. Ἀλλ' ὁ ἐξυδερκῆς Βρεττανὸς παρετήρησεν ὅτι βαλμηδὼν ὡς προέβαινε εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ θέματός του, ἔτρεμον κἄποτε σπασμοδικῶς τὰ ἄκρα τῶν δακτύλων του, οἱ ὕνυχές του ἐγίνοντο μελανοὶ ὡς ἂν διετέλει ὑπὸ τὸ κράτος μυστικῆς ἀνατριχίλας καὶ αἱ μακρὰί τρίχες τῆς πολιτῆς γενειάδος του αὐτομάτως ἐκινουόντο ὡς συμπλεγμὰ ζώντων ἔρπετων, ὑπέκινουσαι εἰς τὰς συνολικὰς τῶν σιαγῶνων καὶ τὸν ἀφανῆ τριγμὸν τῶν ὀδόντων του. Τίς οἶδε ποῖαν ἐν τῇ ζοφερᾷ καρδίᾳ του διήγειρον ἀνεμοζάλην αἱ παράδοξοι τοῦ Νάπιερ δοξασίαι, ἰδίως δὲ αἱ περὶ προσεχούσας ἐξεγέρσεως τοῦ Ἑλληνισμοῦ προφητεῖαι του! Ὅπως δῆποτε ὁ γηραιὸς λύκος ἐνίκησε τὴν ὄρνιν τοῦ πάθους του, στραφεὶς δὲ πρὸς τὸν Νάπιερ ἔλαβε φιλικῶς τὴν χεῖρά του καὶ εἶπε·

« Παιδί μου, σοῦ εἶμαι εὐγνώμων καὶ θὰ προσπαθῆσω μὲ ὄλας μου τὰς δυνάμεις νὰ ἐκτελέσω τὰς δύο πρώτας συμβουλάς σου. Ἀλλὰ τὴν τρίτην . . . μὴ σοῦ κακοφανῇ Νάπιερ. . . τὴν τρίτην δὲ τὴν νοιώθω. Εἶμαι βλέπεις, παιδί μου, ἀμαθῆς, ἀγράμματος ἄνθρωπος καὶ γέροντας ὀδυνητάρης. . . Νὰ πάρῃς τὰ χροῖνιά μου, παιδί μου, . . . καὶ μ' ἔριξες εἰς ἕνα πέλαγο ὅπου δὲν ἔχει οὔτε λιμάνι, οὔτε ἀρογιαλιά. . . Πενήντα χρόνων αἶματά δικά του καὶ δικά μου ἀφῆκαν σημάδια ὅπου τὸς καὶ ἐσπλένει ὄλου τὸ νερὸ τοῦ ὠκεανοῦ σας. . . Ἡ θὰ μὲ γελάσουν ἢ

θὰ τοὺς γελάσω. . . Ἀπὸ ἀφέντης νὰ γίνω σύντροφος, καλὸ θὰ ἦτο, ἐνάρετο ἔργο, ἀλλὰ σὰ δύσκολο τῶχο. . . Δὲν τὸ νοιώθω. Θὰ σκεφθῶ ὁ μωσ, Νάπιερ, σοῦ τὸ τάξω, θὰ σκεφθῶ. . . Ὅ τι μωσ λὲς εἶναι πρὸς ὄφελός μου, τὸ γνωρίζω. . . Τὶ κρίμα νὰ γεράζῃ ὁ ἄνθρωπος! . . . Ἡ ἐπιχειρήσεις ὅπου μοῦ προτείνεις εἶναι μεγάλη, παραπολὺ μεγάλη καὶ βαρεῖά. . . Θέλει νέους, νέχουν καιρὸ νὰ τρέχουν, καὶ ἐγὼ εἶμαι μὲ τὰ δύο πόδια μέσα ἔς τὸν τάφο. . . Καὶ τὰ Γιάννινα; . . . ποῖος θὰ πάρῃ τὰ Γιάννινα; . . . Ἐφαγα τὴν ζωὴ μου καὶ ἔχασα καὶ τὴν ψυχὴ μου διὰ νὰ τὰ κερδίσω, καὶ τώρα νὰ τὰ δώσω; . . . Δύσκολο! Δύσκολο! φοβοῦμαι μὴ σηκωθῇ ἡ γερὰ Κάμκος ἀπὸ τὸ μνημὲ τῆς καὶ μὲ φάει. . . Ὡς τόσο σοῦ τάξω νὰ σκεφθῶ καὶ σ' εὐχαριστῶ, παιδί μου, σὲ εὐχαριστῶ χίλιας φορὰς διὰ τὴ καλὴ σου προαίρεση. . . Χαιρέτα μου ἀκριβὰ τὸ στρατηγὸν καὶ εἰπέ του νὰ μὲ ἀγαπᾷ καὶ νὰ μὴ λησμονῇ τὸ γέρον τὸν Ἀλήπασα. . . »

Ὁ Νάπιερ ἐνόησεν ὅτι ὁ παμπόνηρος Ἀλβανὸς εἶχε μὲν κατὰ νοῦν νὰ ἐμμεταλλευθῇ τὸ ἑλληνικὸν στοιχεῖον, ἀλλὰ δὲν ἠθέλην ἀκόμη νὰ ἐκμυστηρευθῇ τὸ σχέδιόν του. Ἡ παράτασις τῆς ἐν Ἰωαννίνοις διαμονῆς του ἀπέβαινε πλέον περιττὴ, καὶ ἐζήτησε παρὰ τοῦ Ἀλῆ τὴν ἄδειαν νὰ ἐπανέλθῃ εἰς Κέρκυραν. Ὁ Βεζύρης ἐδειξε μεγάλην λύπην ἐπὶ τῇ ἀναχωρήσει τοῦ Νάπιερ, τὸν ἐφορτώσε δῶρα πολύτιμα καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτὸν λαμπρὰν συνοδίαν.

Μετὰ πολλοῦ ἐνδιαφέροντος ἠκροάσθη ὁ Μαιτλάνδος τῶν ζωηρῶν διηγήσεων τοῦ ὑπασπιστοῦ του, ἀλλὰ δὲν ἐπίστευσε διόλου εἰς ὅσα ἤκουσε περὶ φιλικῶν καὶ περὶ ἐπικειμένων Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως. Ὁ Μαιτλάνδος, φύσει βίαιος καὶ τυραννικὸς (διὸ καὶ ἐπωνομάζετο βασιλεὺς Θωμᾶς King Tom), μόλις πρὸ μικροῦ εἶχε δεσμεύσει διὰ χρυσῶν ἀλύσεων τὸν νοῦν καὶ τὰς χεῖρας τοῦ Ἰονίου λαοῦ διὰ τοῦ συντάγματός των 1817, καὶ δὲν ἠρέσκετο βεβαίως ἀκούειν τοῦ Νάπιερ τὰς προφητείας ἔχει μόνον διότι ἐμίσει ἔγκαρδίως τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ διότι πᾶς νεωτερικὸς ἐν τῇ Ἀνατολῇ ἐδύνατο νὰ διαταράξῃ τὴν πνιγρὰν νηνεμίαν ἣτις ἀπὸ τῆς συνομολογήσεως τῶν συνθηκῶν τοῦ 1813 ἐπεκράτει ἐν Εὐρώπῃ, καὶ ὑπὲρ τῆς διατηρήσεως τῆς ὁποίας ὡς φανατικὸς ὑπηρέτης τῆς Ἰερᾶς Συμμαχίας ἔπρεπε νὰ ἐργάζηται.

Ὁ δὲ Νάπιερ, πεισθεὶς ὅτι περιττὴ ἀπέβαινε πᾶσα μετὰ τοῦ Μαιτλάνδου ἐπὶ τοῦ προκειμένου συζήτησις, συνέταξεν ὑπόμνημα πρὸς τὴν Κυβέρνησιν του, ἔνθα ἐξέθετε λεπτομερῶς τὰ κατὰ τὴν ἐν Ἰωαννίνοις διαμονὴν του, προσηγγέλλε δὲ μετὰ παρηρησίας τὴν προσεχῆ ἐξέγερσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους καὶ προέτρπε τὸ Ἀγγλικὸν ὑπουργεῖον νὰ κηρυχθῇ ὑπὲρ τῆς ἐπαναστάσεως ἅμα τῇ ἐκρήξει αὐτῆς, νὰ τὴν ὑποστηρίξῃ ἀ-

προκαλύπτως καὶ νὰ ἐργασθῇ περιπαθῶς ὑπὲρ τῆς ἀποκαταστάσεως φυλῆς μεγάλης προσενηκούσης εἰς τὴν ἀνθρωπότητα ὑπηρεσίας, ἀξίας δὲ νὰ καθέξη ἐν τῇ χορείᾳ τῶν Εὐρωπαϊκῶν ἐθνῶν θέσιν, περιβλεπτον καὶ μόνως ἰκανῆς νὰ ἐξευγενίσῃ τὴν ἐκβαρβαρωθεῖσαν Ἀνατολήν.

Τὸ ὑπόμνημα τοῦτο ἐνεχείρησεν ὁ Νάπιερ εἰς τὸν Μαιτλάνδον καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ τὸ ἀπευθῆν εἰς τὸν ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργόν. Ἀλλ' ὁ Μαιτλάνδος, ἀναγνώσας τὸ ἔγγραφον αὐ μόνον δὲν ἠθέλησε νὰ τὸ ἀποστείλῃ, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐπέστρεψεν εἰς τὸν Νάπιερ ἰσχυρίζόμενος ὅτι αἱ ἰδέαι του θὰ διήγειρον τὸν γέλωτα τῶν ἔγγλων πολιτευομένων, καὶ θὰ τὸν ἐχαρακτήριζον, ἐπὶ καιρίᾳ βλάβῃ τῆς ὑπολήψεώς του, ὡς θερμοκέφαλον φαντασιοκόπον.

Ὁ Νάπιερ, παραλαβὼν τότε τὸ ὑπόμνημα δι' ἄλλης ὁδοῦ τὸ ἀπέστειλεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν του, μετὰ δὲ τὴν ἐναρξίν τοῦ Ἰεροῦ Ἀγῶνος τὸ προφητικὸν ἐκεῖνο ἔγγραφον ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὴν σύστασιν τοῦ πρώτου φιλελληνικοῦ Κομητάτου, μέλος τοῦ ὁποῖου ὑπῆρξε (τίς ἠθέλε τὸ πιστεύσει;) καὶ ὁ Παλμερστών. Ἐν τούτοις ὁ Κάρολος Νάπιερ εἶχε διορισθῇ τοποτηρητῆς εἰς Κεφαλληνίαν, ἔνθα ἐπεσκέφθη αὐτὸν ὁ Πύρων, πορευόμενος εἰς Μεσολλόγιον. Ἐνθὲ δὲ ἐτοιμάζετο ν' ἀκολουθήσῃ τὸν δαιμόνιον ἄνδρα, διετάχθη ν' ἀναλάβῃ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κατὰ τῆς Αὐτοκρατορίας τοῦ Σιάμ πολέμου, ἔνθα καὶ ἀνεδείχθη μέγας. Καίτοι δὲ διαμένων ἐν ταῖς ἀποστάταις ἐκείναις χώραις, ἐμμερίμα πάντοτε περὶ τῆς Ἑλλάδος καὶ διετήρει τακτικὴν ἀλληλογραφίαν μετὰ τῶν ἐν Ἐπιτανήσῳ πολλῶν φίλων του. Μεταξὺ τούτων πρωτίστην κατεῖχε ὁσὶν ὁ ζεῖ μνηστος Μιχαὴλ ὁ Σικελιανός, ὅστις ἔχων κατὰ νοῦν νὰ συγγράψῃ ἱστορίαν τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως, ἦν εἶχεν ὑπηρετήσῃ μετ' αὐταπαρνήσεως καὶ καρτερίας ἀπαρομίστου, ἐξήτησεν παρὰ τοῦ Νάπιερ καὶ ἔλαβε λεπτομερῆ διηγήσιν τῶν μετὰ τοῦ Ἀλήπασα συνεντεύξεών του, ἐγὼ δὲ ἀνέγνωσα ἐπανειλημμένως τὸ πολύτιμον ἔγγραφον καὶ τὸ ἀπέδωκα χωρὶς νὰ τὸ ἀντιγράψω.

Ἀποθανόντος τοῦ Σικελιανοῦ δὲν ἀνευρέθη πλέον τὸ χειρόγραφον ἀλλὰ περὶ τῆς αληθείας τῶν γεγονότων ἄτινα ἐκ μνήμης ἐξέθηκα ἐν τῇ παρούσῃ διατριβῇ, ἐπικαλοῦμαι τὴν μαρτυρίαν τοῦ ἀδελφικοῦ φίλου μου Ἰωάννου Σικελιανοῦ, ἀνεψιοῦ τοῦ μακαρίτου Μιχαὴλ καὶ κάθηγητοῦ τοῦ ἐν Λευκάδι γυμνασίου, ὅστις ἔλαβεν ἀνά χεῖρας τὴν ἐκθεσιν τοῦ Νάπιερ καὶ διατελεῖ ἐν πλήρει γνώσει τοῦ ἱστορικοῦ ἐπισοδίου ὅπερ δημοσιεύω σήμερον πρὸς διαφώτισιν ἐποχῆς, ἐξ ἣς ἐγεννήθη ἡ Ἑλληνικὴ νεκρανάστασις.

Οὐδὲ τοῦτο μόνον ἀπωλέσθη ἐκ τῶν βαρυτίμων ἔγγραφων τοῦ Σικελιανοῦ. Ἀπωλέσθη καὶ ἡ ἀλληλογραφία ἣτις ἔτρεξε μετὰ τῶν Σου-

λιωτών και αυτού, ενεργούντος κατ' εντολήν των προστατευμένων της Φιλικής εταιρίας, εξ ής προέκυπτε πόσον έμόχθησε να πείση τους γενναίους εκείνους πολεμιστάς ότι ή παράταξις της πολιορκίας του Άλη ήτο σωτηρία της επαναστάσεως, και ότι υπείκοντες εις την θέλησιν της πατρίδος και λησιμονούντες τὸ άσβεστον κατά του Τεπελενλή μισός των έπρεπε να πολεμήωσιν ύπερ αυτού μεθ' όσης ιδύναντο περισσοτέρας γενναιότητος, μέχρις ού συνταχθώσιν κι δυνάμεις του έθνους και όριζοβολήσιν εις τας καρδιας των επαναστατών τὸ πολεμικόν φρόνημα.

Κατ' αρχάς οι Σουλιώται, δια των πληρεξουσίων αυτών Μάρκου Μπότζαρη και, αν ή μήμηρ δέν με άπατή, Ζέρβα και Δαγγλή, δέν έστεργον κατ' ούδένά τρόπον να μολύνωσι τὰ ξίφη μαχόμενοι ύπερ του αίμοχαρούς δημίου των' άλλ' ό Σικελιανός, δια των μελιρρύτων και πατριωτικωτάτων λόγων του, κατώρθωσεν επί τέλους να επιβάλη εις αυτούς την υπερανθρώπινον εκείνην Ουσίαν.

Όλοι τότε μικροί και μεγάλοι, όλοι προθύμως εθυσίαζον ύπερ του έθνικου συμφέροντος και φιλυτιζαν και πάθη, μόνον αποβλέποντες εις την απελευθέρωσιν και τὸ μεγαλείον της πατρίδος. Όλοι ειργάζοντο, όλοι έμόχθουν, όλοι επασχον ευχαρίστως χωρίς ν' αποβλέπωσιν εις άμοιβάς, χωρίς να έγείρωσιν αξιώσεις έρειδιόμενας εις πατρογονικά κατορθώματα. . .

Άλλά τώρα ; ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΒΑΛΑΒΡΗΤΗΣ.

Ο ΔΥΣΜΟΡΦΟΣ

[Εκ του άγγλικού, υπό Κ.]
 του άγγλικού, υπό Κ.]

Είχαν άδελφήν προσφυτέραν έμού κατά την έτη' άνωμάζετο Ιουδή. Κατά τας έν τοις νοσοκομείοις διατριβάς μου, κατά τους άγώνάς μου έναντιον των πρώτων δυσχερειών του σταδίου μου ή Ιουδή δέν είχε καταλίπει την μικράν πόλιν της Καρστώνης. Ήναγκασμένη ν' άτενίξη άείποτε τον αυτών όρίζοντα, κατεπίσθη επί τέλους, ότι ούδέν ύφίστατο πέραν της γενεθλίου αυτης πόλεως.

Ήπῆρχον έν Καρστόνη, ός έν γένει έν πάση μικρή πόλις, κάτοικοι βασιζόντες την φιλαυτίαν αυτών έν τη σπουδαιότητι και έν τοις αξιώμασι της ένδόξου οικογενείας, της οποίας ήσαν ούτως ειπείν ύποτελείς. Πάσα πράξις και πῆν σημειον των οικοδεσποτών του Βρανδώνος, πῆσα μεταβολή έπιστάτου, θεράποντος ή κηπουρού έν τῷ πύργῳ, πῆσα νέα στολή, είτε της μαρκησίας μεταβαίνουσας εις την εκκλησίαν, είτε των θαλαμηπόλων έρχομένων εις την πόλιν να φλυαρήσωσιν, αί άσχαλίαι αυτών, ή ύγεια, αί συμπάθειαι και αί άντιπάθειαι άπετέλουν τὸ μόνον των συνδιαλέξεων αυτών άντικείμενον, την ήμέραν έν τῷ περιπάτῳ, την δε έσπέραν έν τας οικογενειακάς συναναστροφάς.

— Ηώς εφάνετο ή μαρκησία;—Πότε θα επανέλθῃ ό μιλόρδος έν Λονδίνου;—Πώς έκοιμήθη ό μικρός κόμης; κ. τ. λ.

Λουδοβίκος ό δέκατος τέταρτος έν τῷ κολοφώνι του μεγαλείου και της φήμης του δέν ήτο τὸ άντικείμενον τοσαύτης προσοχής και σεβασμού των έν Βερσαλλίαι άυλικών του, όπως ή οικογένεια Βρανδώνος έν Καρστόνη.

Πλανώνται μεγάλως οι πιστεύοντες, ότι ό άνθρωπος τείνει φύσει προς την άγάπην του άνεξαρτήτου βίου. Τοῦτο είναι ό κληρος σπανίων τινών πνευμάτων. Ό Ουμασμάς των άνωτέρων, ή κολακεία, ή τραπεϊνωσις και ό έξευτελισμός ένώπιον των πλουσίων και των ισχυρών του κόσμου τούτου είναι ού μόνον ή είμαρμένη, άλλ' άκόμη και ή κλίσις της μεγάλης πλειονοψηφίας.

Πῆσα πράξις του μαρκησίου και της μαρκησίας ήτο βέβαιον, ότι ήθελε τύχει της γενικής επιδοκιμασίας έν Καρστόνη. Τοῦτ' αυτό συνέβαινεν έν γένει και δια των έπιστάτην κ. Βανκιν, ή την κυρίαν Νεωσπιε, πρόσωπα σπουδαιότητος και έπιροής έν τη οικεία σφαίρα. Άλλά δέν συνέβαινε τὸ αυτό και δια την κυρίαν Καρτθράιτ. Πῆσα αυτης πράξις, πῆς λόγος, βέβημα, ένδυμα άπήρσεν έν γένει ήμισέτο ή έφθονείτο. Και τίς ήτο αυτη επί τέλους; Ή χήρα πτωχού άξιωματικού! Και διατί ίδιως αυτη επροτιμήθη πάσης άλλης έν τη ύψηλή θέσει, ήν κατείχε σήμεραν;—Να γευματίξη εις την τράπεζαν των κυρίων έν τῷ πύργῳ! Να θερμαίνηται εις τὸ αυτό πῦρ, να κάθηται επί του αυτού μετά της μαρκησίας Βρανδώνος άμαξίου! Ουδενία άγαμος δεσποινίς τριάκοντα πέντε έτών την ήλιμίαν έν Καρστόνη να μη θεωρηθῇ προς πλήρωσιν της εύαρέστου ταύτης θέσεως καταλληλοτέρα της ψυχρῆς και μεμετρημένης κυρίας Καρτθράιτ, του μαρμαρίνου τούτου άγάλματος!

Ουδ' επί μίαν μόνον στιγμήν έσκέφθησαν ότι ήτο δυνατόν να κομηῆται ή κυρία Καρτθράιτ ύπό άποκρύφων τινών άνεπιτήρητου αξίας ιδιοτήτων, ών έστερουόντο αυται, διότι ούδέν έβλεπον επέκεινα του στολισμού και του σαρμού.

Άν αυται έξων έν τοις χρόνοις καθ' ούς έπίστευον εις την μαγείαν, ύπῆρχον βεβαίως ισχυροί λόγοι, όπως ή κυρία Καρτθράιτ πυρπολήθη ως μάγισσα. Ήν δε τη σημερινή καταστάσει των πραγμάτων δέν έστενωχωρούντο να την καταγορήτωσι φανερώς ως κάτακα, μηχανορράφον ή ως τρώγουσαν έρπετα, τὰ μόνα προς έπιτυχίαν έπιροής γνωστά μέσα παρά τας γυναίξί της Καρστώνης.

— Πράγματι, άδελφέ μου, πάντα ταῦτα φαίνονται άληθώς παραδόξα! Και επί τέλους, ποτέ δέν θέλωμεν άπαιλλαγῆ από αυτην την κυρίαν Καρτθράιτ, μοι λέγει ήμέραν τινά ή άδελφή μου

Ιουδή επανερχομένη από την εκκλησίαν. Μανθάνω ότι αυτη θέλει μείνει έν τῷ πύργῳ προς περιποίησιν του μικρού μου λόρδου, του πτωχού και προσφιλοῦς τουτου πλάσματος! Ήτο εκεί σήμεραν, εις τὸ οικογενειακόν θρονίον εξ όραιότητας του μέλανος έριούχου κεκαλυμμένον προς έίκοσι πέντε φράγκα τὸ μέτρον βεβαίως, όπως αυτος δε και τὸ θρονίον του έπιστάτου και τὸ των θεραπόντων ήταν κεκαλυμμένον ύπό παρομοίου ύφάτματος, ένῷ όλος ό κόσμος έκλεινε' ό μιλόρδος όπως αυτος έθρήνει, όπως έμελλε να συντριβῇ ή καρδια του! Πτωχῆ και άγαπητῆ γενναίε άνθρωπε!—ή δε κυρία Καρτθράιτ ειγεν ύσαύτως μέγα πένθος επί του τριακαστού και πρώτου αυτης θρον. . . Άλλά σοι βεβαίως ότι ούδὲ έν δάκρυ ήλθεν επί των οφθαλμών της! Τόσον γαλήνιος, τόσον ψυχρά, τόσον ευχαριστημένη, ως να μη είχε συμβῆ τίποτε. . . Ά! δέν ήμπορώ να την ιδω κατά πρόσωπον. Ήναι τόσον ύποκριτική και τόσον ύπουλος, θωπεύουσα και κολακεύουσα την πτωχήν εκείνην μαρκησίαν ύποκρινέστατα και τώρα! . . . άλλ' έγγυώμαι ότι δέν θα έπιτύχη! Ό μιλόρδος ούδ' επί μίαν στιγμήν επρόσεξεν εις αυτην διαρκούσης της λειτουργίας. Ήναι άληθές ότι την παρεκάλεσεν άκολούθως ν' αναβῆ μετ' αυτού εις την άμαξίαν του, αλλά δίδω τον λόγον μου ότι ποτέ δέν θα γείνη μαρκησία Βρανδώνος.

— Και ιδική μου έπίσης, Ιουδή.

— Ά! άδελφέ μου, σείς οι άλλοι άνδρες τῷ σου εύκόλιον συλλαμβάνεσθε από τας φιλοφρονήσεις! Την γνωρίζω, ένδυμήσου τί σοι λέγω. Θέλεις παρατηρήσει μίαν ήμέραν ότι ή κυρία Καρτθράιτ είναι όλος διόλου διάφορος παρ' ό τι ύπεθέσατε συ και ή πτωχή εκείνη και άγαπητή μαρκησία.

Ουδέν άπεκρίθην. Πολλάκις ειχον έκπλαγή ύπό του διορατικού πνεύματος της άδελφῆς μου και ειχον στενοχωρηθῆ άλίγου. Άπεράσισα λοιπόν να επαγρυπνώ επί της κυρίας Καρτθράιτ. Ως ιατρός του μικρού μαρκησίου ειχον συχνάς άφορμάς προς τοῦτο, ως δέν ήθελον άφήσει να με διαφύγωσιν.

Ήπεσοκεπτῆμην τὸ παιδίον άπαξ πολλάκις δε και δις της ήμέρας' άλλ' ούδέποτε ευρον έλλιπή την κυρίαν Καρτθράιτ. Δι' έν μόνον ήδύνατό τις να την μεμψῆ: δι' έλλειψιν εύθυμίας και ιλαρότητας. Ήτο άληθώς πολύ γαλήνιος, πολύ σοβαρά, πολύ μελαγχολική, άνίκανος να χρησιμεύση ως σύντροφος ένός παιδίου. Ήν τοῦτοις ούδενός έστέροις αυτου, οὔτε φροντιδων, οὔτε τουφερότητας. Ή ύπερ της ύγείας του μερίμνά της ήτο ακατάπαυστος και παρατήρησα άμέσως ότι άποφύγουσα έπιμελώς τας επικινδύνους συζητήσεις, άνέπτυσσε βαθμυδόν τὸ πνευμά του. Ωδῆγει, ή όρθότερον ειπείν, έφερε τὸ δυστυχές μικρόν εις τοῦς Ουμασμάς κήπους του πύργου, δι-

δάσκουσα αυτό ν' αναγνωρίζη τὰ σχήματα και τὰ όνόματα των όραιότερων άνθῶων. Είχε πτηνοκομείον έν σπανίων πτηνών, τὸ όποιον έστρεφε και έπεμελείτο. Τὰ δε δωμάτια αυτου έπληρούντο κατά διαδοχήν εξ άντικειμένων ένδιαφερόντων και πολυτίμων.

Άν ήδυνάμην να ύποπτευθῶ, ότι ή κυρία Καρτθράιτ ειχε σπουδάσει τον Άριστοτέλη, ή θελον ύποθέσει ότι ή φιλοσοφία του τη ειχε διδάξει ν' άπομακρύνῃ από των οφθαλμών του μαθητου της πάντα κοινόν ή μέτριον τίπον. Τὰ σχεδιογραφήματα και αί χαλκογραφίαι, άτινες εκόσμου τον θάλαμόν του, ήσαν έργα των πρώτων καλλιτεχνών. Είχε βιβλία καλλίστης εκδόσεως' οι εις την ύπηρεσίαν αυτου θεράποντες ειχόν τι άνώτερον της άνατροφῆς αυτών. Ουδενία λεπτομέρεια, έσον μικρά, έσον άσήμαντος και άνεφάνετος, παρεμελείτο ύπό της κυρίας Καρτθράιτ, αν δια ταῦτα έπίστευεν, ότι ήδύνατο ν' αναπτυχθῇ ή φυσική ρώμη, να προαχθῇ ή διάνοια ή να σχηματισθῇ ή καλαισιήσια και αί έξεις του μαθητου, εν ενεπιστεύθησαν εις τας φροντιδας της.

Όφείλω να όμολογήσω, ότι ό μαρκησιος ούδενός εφείδετο του δυνάμένου να παράσχη αυτη τὰ μέτρα προς εκτέλεσιν των εκπαιδευτικῶν σχεδίων της. Όσον τὸ κατ' έμέ, έλυπούμην επί τας προσπαθείαις ταῦταις, πεπεισμένος ότι ήτο άδύνατον να παραταθῇ ή ζωή της βασιανιμένης ταύτης ύπάρξεως.

Ή Ιουδή επέμενεν αποδίδουσα τας ύπό της κυρίας Καρτθράιτ παρεχομένας φροντιδας εις τον υϊόν εις την επιθυμίαν της ευχαριστήσεως του πατρός. Ήν τοῦτοις ταχέως έμελλον να έξκλειθῶσιν οι φόβοι αυτης μη ιδῆ τον μαρκησιον θῦμα των τεχνασμάτων τούτων, και τῶνυτι, δέν έβραδύναμεν να μάθωμεν τὸ προσεχές συνοικέσιον του μαρκησίου Βρανδώνος.

Ό μαρκησιος, μέγας κληρονομικός γαιοκτήμων, ευγενεστάτην έχων καταγωγήν και άπειρα εισοδήματα, ειχε καταστῆ ύποψήφιος πρώτης τάξεως έν τῷ μεγάλῳ έμπορείῳ του γάμου. Αυτός όστις, προ της συζύξεως αυτου μετά της δεσποινίδος Κερχάμ, ουδενίαν έκέκτητο πίστωσιν, επρώτευσεν ήδη ένεκα της κολοσσικής προικῆς της πρώτης συζύγου του. Και λέγω τοῦτο, διότι ό μικρός δύσμορφος έθεωρείτο ως άπλοῦν μηδενικόν έν τοις χρηματιστικαίς ύπολογισμοίς. Πάντες έφρόνουν ότι έλαχίστας ειχε ζωῆς έλπίδας, συνεπῶς ό μαρκησιος ήρθμείτο μεταξύ των πλουσιωτάτων άνδρών της Άγγλίας.

Άιχύνομαι να τὸ όμολογήσω, αλλά πιστεύω, και έχω λόγους προς τοῦτο, πολλὰι οικογένεια, και προ του θανάτου της πρώτης μαρκησίας Βρανδώνος, ειχον ήδη ποιήσει διαθήματα προς έπιτυχίαν της έπιφύνου προτιμήσεως εις την θέσιν αυτης, ό δε μαρκησιος, πριν ή επαναιείλ-

θη και πάλιν εις τὸν κόσμον, κατέστη ὁ σκοπὸς πάσης περιποιήσεως και κολακείας, εἰς ἃς μόλις ἤδυνατο ν' ἀντίστη κεφαλὴ ἰσχυροτέρα τῆς ἰδικῆς του. Πολλὰ σοβαρὰ συναγωνίστρια κατήλθον εἰς τὸν ἀγῶνα· ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἡ θυγάτηρ τοῦ δουκὸς Φιτζρουά ἤρατο τὴν νίκην! ἡ λαίδη Ἰσαβέλλα Σαρλεμόν.

Ἐμάθομεν ἀμέσως ὅτι θεωρεῖτο ὡς ἡ χαριστάτη τῶν γυναικῶν τοῦ Λονδίνου και ὅτι ἀνῆκεν εἰς μίαν τῶν εὐγενεστέρων και τῶν μάλλον καλῶς ἀνατετραμμένων οἰκογενειῶν τοιουτοτρόπως προπαρασκευάσθημεν ἐξ ἀμίλλης νὰ θαυμάσωμεν και νὰ κολακεύσωμεν αὐτήν. Ἀπαντες ἠγνώμωνον τὸν μαρκήσιον, ὅτι δὲν εἶχε διαψεύσει τὰς κοινὰς προσδοκίας, προσηκόντες νυμφεύμενος και οὐχὶ ἐκλέγων—ὡς ὑπῆρξε φόβος ἐπὶ τινὰς στιγμὰς—τὴν ἀπεχθὴν ἐκείνην κυρίαν Καρτβράιτ.

Ὁ γάμος ἐγένετο περὶ τὰ τέλη τοῦ Ἀπριλίου, ἀκριβῶς δέκα ἡμέρας μετὰ τὸν θάνατον τῆς πρώτης μαρκησίας. Τὸν δὲ Ἰούλιον διεδόθη ἐν Καρστόνη ὅτι ἐμελλε νὰ ἀφίκη τὸ νέον ζεύγος. Καὶ τῶντοι ἀφίκετο περὶ τὰ μέσα τοῦ Σεπτεμβρίου.

Ἡ μεγάλη ὁδὸς τοῦ Λονδίνου διέρχεται διὰ τῆς Καρστόνης, ἐνθυμοῦμαι δὲ μεγάλα τέθριππα ζεύγη ἀνερχόμενα διὰ τῆς ὁδοῦ και εἰσερχόμενα εἰς τὸν πύργον διὰ τῶν μεγάλων αὐτοῦ κικλιδίων. Ἐνθυμοῦμαι τὸν λευκόφαιον πῖλον τῆς νέας λαίδης Βρανδῶνος κεκοσμημένον ὑπὸ λευκῶν πτερῶν, τὴν εὐτυχεῖ φυσιογνωμίαν τοῦ μαρκησίου, τοὺς μεγαλοπρεπεῖς ταχυδρομικοὺς διφφρους τῶν εὐγενῶν και τῶν συνοδευουσῶν αὐτοὺς κυριῶν, και τὴν μακρὰν σειρὰν τῶν ὑπηρετῶν και τῶν θεραπόντων.

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης οἱ γηραιοὶ τοῖχοι τοῦ πύργου ἀντήχησαν ὑπὸ βορῆου ἀσυνήθους αὐτοῖς ἀπὸ μακροῦ ἢ ἡδὲ γρόνου. Παντοῖαι διασκεδάσεις, ἐφιππία περίπατοι, κηνήγαια, ἀγῶνες ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ διασκύσεως τῆς ἡμέρας· χοροὶ, μουσικαὶ συμφωνίαι, δεῖπνα.

Οἱ ἀρχατοὶ ὑπηρετοὶ δὲν ἤρχοντο πλέον εἰς τὴν πόλιν, οἱ δὲ κάτοικοι τῆς Καρστόνης, ἐπισπέντες εἰς σερνότερον ἐν τῷ πύργῳ βίον, ἠγνόουν ἂν ὄφειλον νὰ σκανδαλισθῶσιν ἢ νὰ εὐχαριστηθῶσιν ἐπὶ τῇ νέᾳ τάξει τῶν πραγμάτων. Οἱ δρόμοι ἡμῶν ἦσαν διενεκῶς σχεδὸν ὀροσβώδεις· ποτὲ μὲν ἐνεκα τῶν βαρέως ἐλαυνουσῶν ἀμαξῶν, ποτὲ δ' ἐνεκα τῶν ἀφηνιαζόντων ἱππων εἶχομεν ἀκατάπαυστον κίνησιν ἐρχομένων και ἀναχωρούντων εὐγενῶν μετὰ τῶν συζύγων των και τῶν ἐν μεγαλοπρεπεῖ σπολῇ ὑπηρετῶν των.

Αἱ ἐορταὶ ἐν τῷ πύργῳ οὐδέποτε διεκόπτοντο· ἦτο ἀληθὴς στρόβιλος διαδεχθῆς τὴν ἡρεμον ζῶν, ἐν ἧ ἀπὸ μακροῦ χρόνου ἡμεῖς συνειθισμένοι ἐν Καρστόνη.

Τὴν ἐπομένην τῆς ἀφίξεως αὐτῆς κυριακῆν ἡ

νέα ἡμῶν οἰκοδόμοισινα παρουσιάσθη τὸ πρῶτον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. Τὰ πρὸς εἰκοσι πέντε φράγκα τὸ μέτρον μέλανα καλύμματα εἶχον ἤδη ἀφαιρηθῆ, τὸ δὲ οἰκογενειακὸν θρόνον εἶχε καλυφθῆ ἐκ νέου ὑπὸ βυσσινοθαφούς βελούδου. Ἡ μαρκησία κάλλιστα, κατὰ τὸν τελευταῖον συρμὸν ἐνδεδυμένη, φέρουσα πῖλον κεκοσμημένον δι' ὑψηλῶν πτερῶν, ἐκαθέσθη πλησίον τοῦ συζύγου της, ὅστις ἐφαίνετο συναρπαζόμενος ὑπὸ τῶν βλεμμάτων αὐτῆς και τῶν κινήματων. Ὅποια καταπληκτικὴ ἀντίθεσις πρὸς ἐκείνην, τῆς ὁποίας κατεῖχον ἤδη τὴν θέσιν! Οἱ βόστρυχοι αὐτῆς ἦσαν φαιοὶ, ἐκτάκτως ἄφθονοι, οἱ ὀφθαλμοὶ μέλανες και διαπεραστικοὶ, τὸ χρῶμα τοῦ προσώπου της θαυμασίως δροσερὸν, ἡ ρὶς εὐθεία και ἀμεμπτος κατὰ τὸν σχηματισμὸν, τὰ χεῖλη αὐτῆς βαθύως ῥοδοσπόρφυρα, οἱ ὀδόντες λευκώτατοι, τὸ ἀνάστημα ὑψηλὸν και μεγαλοπρεπές· ἐκείνητο ἐν γένει ἐν ἔλῃ αὐτῆς τῇ προσωπικότητι ἀξιοπρέπειαν και θέλγητρον, καθιστάντα αὐτήν ἐν τῶν ὠραιότερων τοῦ κόσμου πλασματων, ἐξ ὧν ποτὲ εἶδον.

Μετὰ τὴν λειτουργίαν, ὁ μαρκήσιος, ἐνθουσιῶν και ὀριαμβευτικῶς, ὠδήγησεν αὐτήν διὰ τῆς χειρὸς μέχρι τῶν προπυλαίων τῆς ἐκκλησίας, ἔπειτα οἱ κάτοικοι τῆς Καρστόνης συνηντῶντο κατὰ πᾶσαν κυριακὴν ὅπως συνδιαλεχθῶσιν ἐπὶ τινὰς στιγμὰς, παρουσίασεν αὐτήν ἐνώπιον ὄλων ἐν μεγάλῃ πομπῇ, ἐνῶ τὸ μεγαλοπρεπὲς αὐτοῦ τέθριππον ὄχημα μετὰ τῶν κομψῶν ἀμαξηλατῶν ἀνέμενεν αὐτοὺς νὰ τοὺς ὀδηγήσωσιν εἰς τὸν πύργον. Ἡ μαρκησία ἠξίωσε ν' ἀποδεχθῆ ἐπιχαίρειως τὰς ἀποδοχὰς αὐτῆς τιμὰς, προσρήσεις τοσοῦτον καπεινάς, ὑποκλίσεις τοσοῦτον εὐτελεῖς, ὥστε ἀληθῶς καθίσταντο γελοῖαι. Ἡ καλλονὴ ὑπερμεῖδία, συγκαταβαίνουσα ν' ἀπευθύνῃ εἰς ἕκαστον κολακευτικὸς τινας και χαριεντὰς λόγους. Κατ' ἐμαυτὸν εὐρισκον αὐτοῦς λίαν γλυκεῖς, ἀλλ' ὡς φαίνεται, εἶχον ἄδικον, διότι ὅλος ὁ κόσμος ἦτο μαγευμένος. Ἐν τέταρτον μόλις ὥρας ματαίων φιλοφρονήσεων, ἠνωμένων μετὰ θαυμασίας κομψότητος και μειδιώντων βλεμμάτων, κατῴρθωσε νὰ κερδίσῃ ὑπὲρ αὐτῆς τὴν κοινὴν γνώμην και νὰ κατακτήσῃ τὰς καρδίας πολὺ περισσότερον ἀπὸ τὰ ἔτη τῶν εὐεργεσιῶν και τῶν ἐλεημοσυνῶν τῆς μακαρίτιδος μαρκησίας Βρανδῶνος.

Ἡ ὀσέτης διῆλθε μετὰξὺ ἡμῶν ἕνα μόνον ἡμέρα. Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν αὐτῆς τὰ πάντα ἐν Καρστόνη ἐπανῆλθον και πάλιν εἰς τὴν γαλήνην, ἡμεῖς δὲ οὐδεμίαν εἶχομεν πλέον ἄλλην διασκέδασιν ἢ τὴν πικέτον ἡμῶν κατὰ τὰς ἐσπέρας και τὰς περὶ τῆς υγείας τοῦ μικροῦ λόρδου φλυαρίας.

Ἡ νέα σύζυγος εἶχεν ἐπιδαψιλεύσει εἰς αὐτὸν πᾶσαν περιποίησιν και τρυφερότητα, ὅφ' ἦς πάντες οἱ παρεστῶτες, ἰδίως δὲ ὁ σύζυγος, ἠσθάν-

θησαν ἑαυτοὺς συγκεινημένους. Γονυπετῆς πλησίον τοῦ ἀνακλιντροῦ, ὅπου τὸ πτωχὸν πλάσμα ἀνέπαυε τὴν κεκλιμένην αὐτοῦ κεφαλὴν, ἠσπασθη τὰς ὠχρὰς αὐτοῦ παρειάς, ἐφ' ὧν εἶχον καταπέσει τινὰ δάκρυα.

— Προσφιλὲς και συμπαθὲς τέκνον! Πρέπει νὰ μὲ ἀγαπᾷς πολὺ, ἰδὲ. . . εἶμαι ἡ μαμά σου.

— Ὅχι, ἀπεκρίθη τὸ παιδίον μετὰ φωνῆς συγκεινημένης, και οἱ μεγάλοι και μαῦροι αὐτοῦ ὀφθαλμοὶ ἐπληρώθησαν δακρύων, ἔχι, δὲν εἶσθε μαμά, μὴ λέγετε τοῦτο. Ἐκείνη ἦτο μικρὰ και ὠχρὰ, και τόσον γλυκεῖα! . . . και σεις, σεις εἶσθε μεγάλη . . . μεγάλη και ὠραία κυρία.

— Εὐχαριστῶ, εὐχαριστῶ, ἀγαπητὸν μικρὸν μου! . . . Ὅποια ἀγάπη, ὅποια θελκτικὴ ἐκφρασις! Ἀγαθὴ μου κυρία Καρτβράιτ, —διότι εἶσθε βεβαίως ἡ κυρία Καρτβράιτ, περὶ ἧς τόσα ἤκουσα, — πόσον εἶμαι εὐτυχὴς διότι σὺς γνωρίζω και δύναιμαι ἄμα νὰ σὰς εὐχαριστήσω διὰ τὰς τρυφερὰς φροντίδας, μεθ' ὧν περιβάλλετε τὸ πτωχὸν τοῦτο δυστυχὲς. . . φροντίδας, εἰς ἃς ἐλπίζω νὰ ἔχω και ἐγὼ τὸ μέρος μου ἐν ὅσῳ ζῇ. . . πτωχὸν μικρὸν!

— Νομίζω ὅτι πηγαίνει καλλίτερα, ἀγαπητῇ μου κυρία Καρτβράιτ, εἶπεν ὁ μιλῶρδος.

— Ἐπεθύμουν νὰ τὸ ἐλπίζω, μιλῶρδε. Ἐν τούτοις δὲν βλέπω ἐπαισιθητὴν βελτίωσιν. Ὑποφέρεις ἴσως ὀλιγώτερον τῶρα τελευταῖον, ἀλλ' ἰδοὺ τὸ πᾶν.

— Φεῦ! κυρία Καρτβράιτ, λυποῦμαι ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ γνώμῃ σας. Ἐπὶ τέλους πρέπει νὰ ἐλπίζωμεν ὅτι ὑὰ τὸ λυπηθῆ ὁ θεός!

Ἐτύχως τὸ τέκνον δὲν ἤκουσε τὴν συνδιάλεξιν ταύτην.

Αἱ ὑπὸ τῆς μαρκησίας προαγγελθεῖσαι τρυφεραὶ φροντίδες περιωρίσθησαν σπανιώτατα εἰς σύντομόν τινα ἐπίσκεψιν, διαρκούσης τῆς ὁποίας ἠδύνασθετο ὑφῆσθαι τοὺς ὄμους ἐνεκα τῶν λεπτολόγων προπαρασκευῶν τῆς κυρίας Καρτβράιτ διὰ τὴν ἀνατροφήν τοῦ μαθητοῦ της. Ἡ ὕψωσις αὐτῆ τῶν ὤμων ἐφαίνετο λέγουσα: «Ὅποιος παραλογισμὸς δι' ἐν τοιοῦτον ἐκτρωμα!» Ἐν τούτοις μετὰ μεγάλης συγκαταβάσεως προσεφέρετο πρὸς τὴν κυρίαν Καρτβράιτ.

Ἐβλεπον καθ' ἐκάστην τὴν γενναίαν διδάσκαλον συνοδευούσαν ἐν σιωπῇ διὰ μέσου τῶν δένδρστοιχιῶν τοῦ κήπου τὸν μικρὸν κόμητα, συρόμενον ἐν τῷ ἀνακλιντροῦ του ὑπὸ τοῦ γηραιοῦ φαίδριχου ὑπηρετοῦ, ἐνῶ ὁ πύργος ἀντήχει ὑπὸ τοῦ βορῆου τῶν γελῶτων και τῶν ἁσμάτων.

Μεγάλοι μεταβολαὶ ἐτελέσθησαν τὸ προσηγὸς θέρος. Ἡ μαρκησία ἔπεκεν ἰδὸν ἐν Λονδίνο, τῆσαρας δὲ ἡμέρας μετὰ τὰ ἐπιλόχεια αὐτῆς ἤλθεν εἰς Βρανδῶνα, ὅπως, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τοῦ βαπτίσματος, παράσῃ διασκέδασεις και τελετὰς εἰς

ὄλους τοὺς κατοίκους τῆς πόλεως, μικροὺς και μεγάλους.

Ἐνόμιζον ἀκατάλληλον τὴν μετὰ τοσαύτης ἐπιδείξεως ἐορτὴν τῆς γεννήσεως παιδὸς προωρισμένου εἰς τοσοῦτω μέτριον μέλλον, τῆς μὲν μητρικῆς περιουσίας μηδαμινῆς οὐσης, τῆς δὲ τοῦ πατρὸς ἰσοβίου καθ' ὀλοκληρίαν· οὐδένα ἐν τούτοις κατέστητα κοινῶν τῶν σκέψεων μου τούτων. Ἡ κυρία Καρτβράιτ ὡσαύτως ἐφάνη ἐκπληκτος, ἀκούουσα νὰ λαλῶσι περὶ τῶν σχεδίων ἐκείνων τῆς πολυτελοῦς ὑποδοχῆς. Ἀλλως ἐν τούτοις διὰ τοὺς κατοίκους τῆς Καρστόνης, οἵτινες προσκεκλημένοι ἐν σώματι, εὕρον τὸ πρᾶγμα καθ' ὀλοκληρίαν φυσικόν. Τὸ αὐτὸ δὲ συνέβη, ὑποθέτω, και παρ' αὐτοῖς τοῖς ὑποτελέσει και ἐνοικιασταῖς, κρίνων ἐκ τῶν διαδηλώσεων τῆς χαρᾶς αὐτῶν και τῆς εὐαρσεσίας.

Ἐδόθη μέγα γεῦμα ἐν ὑπαίθρῳ διὰ τοὺς ἐργάτας, ζῦθος κατ' ἀρέσκαιαν και χοροὶ ἐπὶ τοῦ χλοάζοντος πεδίου. Ἰράπεζαι παρετέθησαν ἐν διαφόροις αἰθούσαις τοῦ πύργου διὰ τοὺς γαιοκατόχους τῆς ἀνωτέρας τάξεως, δεῖπνον δὲ παρεσκευάσθη ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ, ἀκολουθούμενον ὑπὸ χοροῦ, χάριν τῶν ἀστῶν και τῶν εὐγενῶν τῆς πόλεως. Τὸ θαυμάσιον νήπιον—και ὄφειλω νὰ δημολογήσω ὅτι οὐδέποτε ἐν τῇ ζωῇ μου εἶδον ὠραιότερον παιδίον—παρουσιάσθη ἐνώπιον ὄλων μετὰ βασιλικῆς σχεδὸν πομπῆς και μεγαλοπρεπείας, ὁ δὲ μαρκήσιος ἐδέχετο συγχαρητήρια ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς ὑποδοχῆς διὰ τὸν υἱὸν του, οὐ τὸ μέλλον ἐφαίνετο τοσαῦτα ὑποσχόμενον. Ἡ λέξις κληρονόμος δὲν ἀπηγγέλλη, ἀλλὰ πάντες ἐφαίνοντο ὅτι εἶχον αὐτὴν ἐπὶ τῶν χειλέων, ἐνῶ ἡ μήτηρ παρεδίδετο ἀκατήτως εἰς τὴν ἀγερωχίαν ἐκείνην, ἢν δοκιμάζει ἀείποτε ματαία γυνὴ, παρουσιάζουσα τὸν υἱὸν της εἰς τὸν κόσμον ὑπὸ τὴν ἰδιότητα ταύτην.

Τὴν βλέπω ἀκόμη ἐν πάσῃ τῆς καλλονῆς αὐτῆς τῇ λαμπρότητι, μετὰ τοὺς θαυμασίους φαιοὺς βοστρύχους της, μετὰ τὴν ἐκ λευκοῦ ἀτλαζίου ἐσθῆτα αὐτῆς ἀκτινοβολούσαν ἐξ ἀδαμάντων, ἰσταμένην ἐπὶ τῆς εἰσόδου τῆς αἰθούσης, περικυκλωμένην ὅφ' ὄλων τῶν εὐγενῶν ἐκείνων και μεγάλων προσώπων, και ἐγχειρίζουσαν εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς τροφοῦ, μετὰ τὴν τελετὴν τοῦ βαπτίσματος, τὸ παιδίον κεκαλυμμένον ὑπὸ κεντημάτων και δαντελλῶν, περιβεβλημένον ἐν πλουσίᾳ σισύρα, μεγαλοπρεπῶς μέχρι τοῦ ἐδάφους καταπιπτούσης.

Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ὁ ἀληθὴς, ὁ μόνος κληρονόμος, πάσχων πολὺ διότι ἐγκατέλιπε τὸν θάλαμόν του, τιμωρηθεὶς ὑπὸ τῆς φύσεως διότι ἐτόλμησεν νὰ τὸν δεῖξωσιν εἰς τὸ δημόσιον, ἦτο ἐξηλωμένος ἐν τῇ κλίνῃ του, στενάζων, ἔχων τὴν χεῖρα ἐντὸς τῆς χειρὸς τῆς κυρίας Καρτβράιτ.

— ὦ! κυρία Καρτβράιτ, πόσον εἶμαι θυ-

μαρμένους διότι δὲν ἠμπόρεσα νὰ παραρῶ εἰς τὸ ὄρατον τοῦτο βάπτισμα! Σὰς παρακαλῶ, εἰπέτε νὰ μοὶ φέρωσι τὸν μικρὸν ἀδελφόν μου ἐπεθύμουν νὰ τὸν ἴδω καὶ ποτὲ δὲν θέλουναι.

— Ὅχι, ἀγάπη μου, ὄχι σήμερον.

— Διὰ τί; Εἶναι τόσον νόστιμος!

Παρακάλεσε μετὰ τσαύτης ἐπιμονῆς, ὥστε ὁ μικρὸς λόρδος Λουδοβίκος, περιβεβλημένος, ὡς τὴν εἶδον, ἐξ ἀτλαζίου καὶ δαντέλλας ὠδηγήθη εἰς αὐτόν.

— Ἀφετέ με νὰ τὸν ἐναγκαλισθῶ, τροφός; ποτὲ δὲν με ἀφίνετε νὰ τὸν ἐναγκαλισθῶ.

— Ἀφετέ τον, τροφός, εἶπεν ἀνυπόμονος ὁ ἄλλος ἡ κυρία Καρτθράιτ. Δὲν βλέπετε ὅτι ὁ λόρδος Σαινζερμαίν ἐπιθυμῶ νὰ ἐναγκαλισθῶ τὸ παιδίον; Διὰ τί δὲν τὸ ἐπιτρέπετε;

— Δι' ὅλον τὸ χροσίον τοῦ κόσμου ὄχι, κυρία. Ἀληθῶς ἡ μιλαίδη δὲν ἐπιθυμῶ νὰ φέρω τὸν λόρδον Λουδοβίκον εἰς τὸν θάλαμον τοῦτον; νομίζεις ὅτι εἶναι ἀποτρόπαιον διὰ τὴν ὑγίειαν του. Ὅσον δ' ἀφορᾷ νὰ ἐπιτρέψω νὰ τὸν ἐναγκαλισθῶ, ὑπὸ οὐδεμίαν πρόφασιν ἤθελον τολμήσαι βεβαίως ν' ἀναλάβω τὴν εὐθύνην, διότι δὲν ἐπιθυμῶ νὰ χάσω τὴν θέσιν μου, κυρία Καρτθράιτ.

Ἡ κυρία Καρτθράιτ ἐτήρει σιγὴν ἀγανακτικῆς. Ἰσοθάνετο ἐν τούτοις ὅτι ἐπρεπε ν' ἀποκριθῆ ἄλλὰ τί; δὲν ἐγνώριζεν.

Ἔχε παρακαλισθῆ καὶ ὀλοκληρίαν.

— Εἶμαι βεβαία, ὅτι παρανοεῖτε τὰς διαταγὰς τῆς κυρίας Βρανδῶνος, εἶπεν ἐπὶ τέλους. Εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ ἐπιθυμῶ ἡ κυρία νὰ ἐνισχύσῃ τὴν συμπάθειαν, τὴν ὅποιαν ὁ λόρδος Σαινζερμαίν δεικνύει πρὸς τὸν ἀδελφόν του.

— Ὁ! τοῦτο, κυρία, εἶναι ἀδιάφορον! Δι' οἰονδήποτε καὶ ἂν δεικνύῃ συμπάθειαν ὁ πτωχὸς νέος λόρδος, δὲν ὀφείλει νὰ τὴν ἀρκετὰ πολλὴν χρόνον, ὥπως τοῦτο ἔχρ συνεπίαιας.

— Κάλλιστα, ἄς ἐξέλθῃ τὸ παιδίον!

— Τὸ παιδίον! ἐπανελάμβανεν ἡ τροφὸς ἐγκαταλείπουσα τὸν θάλαμον. Τὸ παιδίον! Τῆ ἀληθείας, ἡ λαίδη Βρανδῶνος ἤθελεν εὐχαριστηθῆ. . . εὐχαριστηθῆ, ἀληθῶς! Ἐν δυστυχῆς, ἀνάπαυρον παιδίον! . . . Ἐυχάριστος συναναστροφή διὰ σὰς, Θεσσαρέ μου. Ἄ! τοῦτο δὲν ἠμπορεῖ νὰ διαρκῆσῃ πολλὴν καιρὸν. Ἦθελεν εἰσθαι ἀληθῶς ἐλεημοσύνη ἀπὸ μέρους τοῦ καλοῦ Θεοῦ νὰ τὴν ἀνακαλέσῃ εἰς ἑαυτόν. Δὲν ἠμπορεῖ νὰ διαρκῆσῃ πολλὴν καιρὸν. Εἶναι τοῦλάχιστον παρηγορία.

— Κυρία Καρτθράιτ, εἶπεν ὁ μικρὸς, τί ἠθέλησε λοιπὸν νὰ εἶπῃ ἡ τροφὸς τοῦ μικροῦ; Διὰ τί δὲν ἠμπορῶ νὰ ἐναγκαλισθῶ τὸν ἀδελφόν μου; Τὴν ἤκουσα νὰ με ἐνομάζει: πτωχὸν νέον λόρδον. Ὁ! καὶ! Ἦ γνωρίζω καλῶς, ὅτι εἶμαι πτωχὸς νέος λόρδος. Ἀλλὰ διὰ τί δὲν ἠμπορῶ νὰ ἐναγκαλισθῶ καὶ ν' ἀγαπῶ τὸν ἀδελφόν μου; Σκέ-

πτομαι τόσον συχνὰ δι' αὐτόν! Εἶμαι πολὺ μεγαλύτερος, πολὺ μεγαλύτερος ἀπ' αὐτόν, καὶ θέλω νὰ τὸν χαϊδεύω. . . νὰ τῷ κάμω πολλά δῶρα. Θὰ τῷ δώσω τὸ μικρὸν ἀμαξάκι μου, τὸ ὅποιον εἶναι τόσον ἡσυχον καὶ τόσον εὐμορφον, ὡς τῷ δώσω ἐπίσης τοὺς βασιλεῖς τῆς Ἀγγλίας, τοὺς ὁποίους ἐκάμετε δι' ἐμὲ, καὶ τὰ ὠραιότερα πράγματα μου. Ἀλλὰ δύο μόνον δὲν ὀφείλω δώσω ποτέ: τοῦτο—ἦτο μικρὸν μετάλλιον περιέχον τοὺς βροστῆγους καὶ τὴν εἰκόνα τῆς μητρὸς του—καὶ σὰς, ἀγαθῆ μου, ἀγαπητῆ μου κυρία Καρτθράιτ.

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τούτης αἱ μετὰ τῆς οἰκογενείας Βρανδῶνος σχέσεις μου ἐπαυσαν ἐπὶ μακρὸν χρόνον. Ἡ οἰκογένεια ἀνεχώρησε διὰ τὸ ἐξωτερικόν, προτιθεμένη, ὡς ἐλέγετο, ν' ἀποκατασταθῆ εἰς Καρλσβάδην, ὥπως δοκιμάσῃ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν λουτρῶν ἐπὶ τοῦ κόμητος Σαινζερμαίν. Ὅπως δὴποτε, ἐπὶ ἑνδεκα ἢ δώδεκα ἔτη δὲν ἐπανῆλθεν εἰς τὸν πύργον.

Ἐν τούτοις διετέλουν εἰς ἀλληλογραφίαν κατὰ τὴ διάστημα τοῦτο μετὰ τῆς κυρίας Καρτθράιτ, ἥτις ἐξηκολούθει ἐπιτελοῦσα τὰ καθήκοντα τῆς παιδαγωγοῦ πικρὰ τῷ νέῳ κόμητι. Δὲν ἔμαθον ἀκριβῶς τὰς θλίψεις καὶ τὰς προσβολὰς, ἃς ὑφίστατο ἀπὸ μέρους τῆς μαρκησίας διὰ τὰς φροντίδας καὶ τὴν ὑπὲρ τοῦ μαθητοῦ αὐτῆς ἀφοσίωσιν, διότι οὐδέποτε αὐτῆ μοὶ ὑπενέχθη τι κατ' ἐλάχιστον περὶ τῆς θέσεώς της ἢ περὶ τῶν προσωπικῶν αἰσθημάτων της, ἐκτὸς ἂν ἐσχετίζοντο πρὸς τὸν νέον κόμητα. Εἶχεν ἀποφασίσει σταθερῶς καὶ ἀκλονήτως ν' ἀφιερῶθῃ κατ' ὀλοκληρίαν εἰς τὸν υἱὸν τῆς φίλης καὶ εὐεργετήρας της, τίποτε δὲ, οὐτε προσβολῆ εἰς τὴν φιλαυτίαν της οὔτε ὑβρις εἰς τὰ αἰσθηματά της, τίποτε, εἰμὴ μόνον ἑριστικῆς παραίτησις, ἠδύνατο νὰ τὴν πείσῃ ν' ἀποχωρηθῆ τῆς οἰκογενείας ταύτης, τὴν ὅποιαν εἰσεώρα: ἦδη ὡς ἴδιον αὐτῆς οἰκογένειαν.

Πραδύτερον ἐπληροφόρηθη ὅτι εἶχεν ὑπομείνει μετ' ἀνοχῆς καὶ γαλήνης πᾶσαν δοκιμασίαν ἐκ τῶν προπτεσιῶν, εἰς ἃς ἐξέτιθετο ἀδιακόπως, ἕνεκα τῆς κατωτέρας αὐτῆς τάξεως καὶ τῆς ἀμφιβόλου θέσεώς της ἐν μέσῳ ἀνθρώπων διεφθαρμένων ἐκ τῆς εὐγενείας αὐτῶν καὶ τοῦ πλοῦτου, οὐδεμίαν προσοχὴν δεικνύουσα, ὅπταν δὲ ἡ ἀλαζονεία καθίστατο λίαν σοβαρὰ, ἀπωθοῦσα αὐτὴν δι' ἐπιδεικτικῆς ἀταραξίας.

Μετὰ βαθείας ἀφοσίωσας, μετὰ τρυφερότητος μοὶ ἐλάλει ἀείποτε ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς περὶ τοῦ νέου μαθητοῦ της. Μοὶ περιέγραφε τὴν τρυφερότητα, τὴν εὐαισθησίαν καὶ τὴν δύναμιν τοῦ χαρακτήρος του, τὸν ζῆλον αὐτοῦ πρὸς τὴν μάθησιν, τὸ ἀληθὲς ἐκπληκτικὸν αὐτοῦ πνεῦμα, τὴν ἀνωτέραν τῆς ἡλικίας του κρίσιν καὶ τὴν γενναίαν καὶ φιλόστοργον αὐτοῦ καρδίαν. Ἐν νέφους ἐν τούτοις ἠμάρου τὴν εἰκόνα ταύτην: ὁ

φόβος, ἡ βεβαιότης σχεδὸν προσεχούς θανάτου. Ἡ κυρία Καρτθράιτ συνεμερίζετο τὴν γενικὴν γνάμην ὑπὸ τὴν ἐποψιν ταύτην, ὅτι τὸ παιδίον τοῦτο, τὸ τοσοῦτον θαυμασίως πεποικισμένον ὑπὸ τῆς φύσεως, ὑπεσκάπτετο ὑπὸ ἀσθενείας ἀνιάτου, ὃ δὲ θάνατος ἤθελεν εἰσθαι δι' αὐτὸ τὸ μέγιστον τῶν εὐεργετημάτων, τὸ ὅποιον ἠδύνατο νὰ τῷ εὐχρηθῶσιν οἱ φίλοι του.

Ἐπροσεπάθησα ἀνευδότης, μοὶ ἔλεγεν ἐν τινὶ τῶν ἐπιστολῶν της, ν' ἀκολουθῆσω ὅσον ἠδύναμην τὰς τοσοῦτον σοφὰς προθέσεις τῆς ἀξιολόγου μητρὸς του καὶ νὰ ἰσχυροποιήσω τὴν ψυχὴν αὐτοῦ κατὰ τῆς ὁδῆς τοῦ μικροῦ σώματος του. Φρονῶ ὅτι ἐπέτυχον διδάξασα αὐτὸ νὰ ὑπομῆν. Ἀλλὰ, φεῦ! δύναμαι νὰ καταβάλω αὐτὴν τὴν ὁδὸν; Πῶς νὰ καταπραῦνω τὴν πικρίαν τῶν ὑβρῶν καὶ τῶν ταπεινώσεων; Εἶναι ἀσθενεστάτη παρηγορία ἡ γνώσις, ὅτι κέκτηται τὸ ἀκατάβλητον ὄαρρος Σπαρτιάτου καὶ τὴν ἐγκαρτέρησιν χριστιανοῦ, εἰ καὶ ἡ ζωὴ αὐτοῦ εἶναι μακρὰ σειρά φυσικῆς καὶ ἠθικῆς ἀγωνίας. Σήμερον ἀκόμη—καὶ ἐν τούτοις εἶναι νεώτατος ἀκόμη—εἰς ποίαν Ὀλιβεράν ὑπαρξὴν δὲν εἶναι καταδικασμένος, μαραινόμενος; ἐπὶ τῆς ἐπωδύνου κλίνης του ἢ σκεδόμενος ἐν τῇ κλίνῃ του διὰ μέσου τῶν μονοτόνων τούτων κήπων (μοὶ ἔγραψεν ἀπὸ τῆς ἰταλικῆς αὐτῶν ἐπαύσεως) ὁ μικρὸς ἀσθενῆς, ἐνθ' ἃ ἄλλα παιδία τῆς ἡλικίας του ἀπολαμβάνουσι πάσας τὰς χαρὰς τῆς νεότητος, τῆς ὑγείας καὶ τῆς εὐρωστίας! Ἡ σπανία αὐτοῦ διάνοια παρέχει εἰς αὐτὸν ἀληθῶς ἡμερωτέρας τινὰς τῆς ὥριμου ἡλικίας τέρψεις ἄλλὰ δύνανται αὐτὰ ν' ἀναπληρώσασιν τὰς τῆς νεότητος, ἐπὶ παραδείγματι τὰς τῆς εὐθύμου καὶ ζωηρῆς ζωῆς τοῦ ἀδελφοῦ του λόρδου Λουδοβίκου; Ἄ! ἐκείνος εἶναι ὁ ἀληθὴς τύπος τῆς ἰλαρότητος, τῆς εὐρωστίας καὶ τῆς ὑγείας! Ἰδοὺ, τὸν βλέπω κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην πηδῶντα ἀπὸ τοῦ ἀραβικοῦ ἵππου του κατὰ τὴν ἐπιστροφήν του ἀπὸ περιπάτου εἰς τὰ μαγευμένα ταῦτα περίχωρα. Ὅποια ἀντίθεσις μετὰ τοῦ δυστυχούς ἀδελφοῦ του!

Ἡ ἀκροσφαλῆς ὑγεία τοῦ λόρδου Σαινζερμαίν, ἐξηκολούθει, ἔχει καὶ ἄλλας συνεπίαιας Ὀλιβερωτέρας ἀκόμη. Ἄπαντες θεωροῦσιν αὐτὸν ὡς ἐπιθάναντον—τοιούτους δὲ ὑπῆρξε πάντοτε ἀπὸ τῆς ἐξ Ἀγγλίας ἀναχωρήσεως μας—καὶ ἔσχον τὰς μεγίστας τῶν δυσχερειῶν, ὥπως ἐπιτύχω τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ἀνατροφῆς του. Μόνον καταπεισάσα τὸν μαρκησίον ὅτι αὐτὴ εἶναι δι' αὐτόν ἀναγκαία διασκέδασις καὶ τέρψις, ἐπέτυχον παρ' αὐτοῦ ἐλευθερίαν ἐνεργείας.— Πρὸς τίνα λόγον, μοὶ ἐπανελάμβανον ἀκαταπαύστως, καὶ τίς ἢ ἐξ αὐτῆς ὠφέλεια; Ὅμοιω, ὅτι συμμερίζομαι τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ βλέπειν τὰ πράγματα, ἤθελον δ' αἰσθανθῆ βεβαίως νὰ μ' ἐγκαταλείπῃ τὸ ὄαρρος μου, ἂν ἡ-

μην ὑποχρεωμένη νὰ ἐξεγείρω τὸν λόρδον Σαινζερμαίν εἰς τὴν ἐργασίαν. Τουναντίον αἰσθάνομαι δυσκολίας νὰ μετριάξω τὸν ζῆλον αὐτοῦ καὶ τὸν ἐνθουσιασμόν. Οὐδέποτε κορέννεται πίνων ἀπὸ τοῦ φρέατος τῆς ἐπιστήμης καὶ ἐπιθυμῶν τὰ πάντα νὰ γνωρίζῃ καὶ τὰ πάντα νὰ μαθαίῃ.

Ἄληθῶς, ἀγαπητῆ μου κυρία Οὐίλσον, δὲν δύναμαι νὰ σὰς ἐκφράσω τὰ αἰσθήματα, τὰ ἐν ἐμοὶ ἐξεγειρόμενα ἕνεκα τῆς δυστυχῆς θέσεώς του καὶ τοῦ χαρακτήρος του,—τὴν ὑπερβάλλοντα θαυμασμόν καὶ τὴν βαθεῖαν Ὀλίψιν, τὴν ὅποιαν μοὶ ἐμπνέει.»

Ἐν ἄλλῃ αὐτῆς ἐπιστολῇ, ἀποκρινομένη εἰς τινὰ ζητήματα, περὶ ὧν ἐζήτησαν πληροφορίας, μοὶ ὑπεδείκνυν ὅτι ὁ λόρδος Σαινζερμαίν ἐξ ἀποχωρισμένου ὄπως εἶπεν τῆς οἰκογενείας του, οὐδέποτε παρουσιαζόμενος εἰς τὸ δημόσιον μετὰ τῆς μαρκησίας ὅτι ὁ λόρδος Λουδοβίκος ἐθεωρεῖτο ὑπὸ πάντων ὡς ἀληθῆς καὶ μόνος κληρονόμος, ὡς τοιοῦτον δὲ μετεχειρίζοντο αὐτὸν πάντες ἐν ἐνὶ λόγῳ, ὅτι ἡ μαρκησία ἐφαίνετο τοσοῦτον πεπεισμένη, ὅτι ὁ πρεσβύτερος υἱὸς οὐδεμίαν ἠδύνατο νὰ παράσχῃ ὠφέλειαν δι' αὐτὴν ἢ διὰ τὰ τέκνα της, καὶ ὅτι αὐτὴ οὐδ' ἐλάμβανε τοῦλάχιστον τὸν κόπον νὰ ἀγαπηθῆ ὑπ' αὐτοῦ, ἢ νὰ καλλισργήσῃ τὴν ἀφοσίωσιν ἣν ἐδείκνυν ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν του.

Ἡ μαρκησία εἶχε τότε τέσσαρα τέκνα εἶχε γεννήσει τρεῖς θυγατέρας μετὰ τὸν λόρδον Λουδοβίκον.

Ἔσται συνέχισι.

K^a MARSH.

Ἡ Πινακοθήκη τοῦ ἐν ΑΘΗΝΑΙΣ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΤΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

Εἰς μίαν τῶν αἰθουσῶν τοῦ σχολείου τῶν Τεχνῶν, τοῦ Μετσοβείου ἤδη ἐπικληθέντος, ἐσχηματίσθη ἀξιόλογος Πινακοθήκη καὶ ἦδη ἐντελῶς παρασκευασθεῖσα ἀνοίγεται εἰς τὸ δημόσιον. Ἡ Πινακοθήκη αὕτη σύγκειται ἐξ 117 μεγάλων τε καὶ μικρῶν πινάκων. Ἐκ τούτων τέσσαρες καὶ τεσσαράκοντα πίνακες, μετὰ τῶν ὁποίων καὶ τινες μεγάλης καλλιτεχνικῆς ἀξίας, ἀπετέλουν ἄλλοτε τὴν συλλογὴν τοῦ πανεπιστημίου, ἥτις δι' ἀποφάσεως τῆς συγκλήτου καὶ τῆ πρωτοβουλίας τοῦ φιλοκάλου πρυτάνεως κ. Ἀναγνωστάκη, ἀπεστάλη καὶ κατεπέθη ὀλόκληρος εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Μετσοβείου οἰκοδομήματος. Αἱ λοιπαὶ ἐν τῇ αἰθούσῃ εἰκόνες εἰσὶν αἱ ἄλλοτε ἀποτελοῦσαι τὴν παλαιὰν Πινακοθήκην τοῦ σχολείου, δῶρον αἱ πλείετα τοῦ μακαρίτου Μαντζουράνη καὶ ἄλλων, καὶ τινες ὀλίγαι δωρηθεῖσαι ἐσχάτως ὑπὸ τῆς ἐν Φλωρεντίᾳ διαμενουσῆς κυρίας Καμπάνη. Μετὰ τῶν πινάκων τούτων διακρίνονται ἰδίως τὸ Βαλαρεῖον καὶ τὰ Χοραβοῦντα Χερουθίμ τοῦ Ροῦβενς, ὁ Ἀπόλλων καὶ Ἀθήνη τοῦ Νικολάου Πουσσέν, ὁ ἐν Ἐμμαῶδι δεῖπνος τοῦ Βασ-

σάνου, ἡ Ἐσθὴρ τοῦ Παύλου Βερωναίου, μία *Τρικυμία* τοῦ Σαλβατὸρ Ρόζα, δύο πίνακες τοῦ Τιέπολη, δύο ἑτεροὶ τοῦ Λουκᾶ Γιορδάνου, εἰς τοῦ Ἀλβάνη, μία *Ἰστασιὴ ἡλίου* τοῦ Κλαυδίου Δωρραϊνοῦ, καὶ ἄλλοι τινὲς πίνακες μικροτέρων ζωγράφων. Ἐκ τῶν ἔργων τῶν νέων Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν ὀλίγιστα ἔργα περιέχει ἡ Πινακοθήκη περὶ ἧς ὁ λόγος. Μόνον τοῦ ἐν Βιέννῃ διατρίβοντος ζωγράφου κ. Οἰκονόμου ὑπάρχουσιν ἀρκετὰ ἔργα, ὡς ἐπίσης καὶ τοῦ ἐν Φλωρεντία ἀποθανόντος Κουνελάκη, εὐχῆς δ' ἔργον εἶναι νὰ φιλοτιμηθῶσιν ἔσοι ἐκ τῶν Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν δύνανται ὁμοίως νὰ παραγάγωσιν ἔργα ἀξία λόγου, ν' ἀποστείλωσιν τινὰ, ὅπως συμπληρωθῇ ἐν τῇ Πινακοθήκῃ σπουδαία συλλογὴ καὶ ἀποτελεσθῇ πλήρης σειρὰ ἔργων ὅλων τῶν νεωτέρων καλλιτεχνῶν Ἑλλήνων. Ἐάν δὲ καὶ οἱ πλοῦσοι τῶν Ἑλλήνων δεῖξωσι ζήλῳ τινα ὑπὲρ τῶν καλῶν ἔργων, δυνάμεθα νὰ ἐλπίσωμεν ὅτι, τεθείσης ἤδη τῆς βάσεως, μετ' ὀλίγον ὀ' ἀποκτήσωμεν πλουσιωτέραν συλλογὴν, ἀξίαν τοῦ μεγάλου ὀνόματος τῆς ἡμετέρας πρωτεύουσος.

Ἡ οὕτω διασκευασθεῖσα Πινακοθήκη εἶναι ἀνοικτὴ εἰς πάντας κατὰ σάββατον καὶ κυριακὴν ἀπὸ τῆς 3^{ης} μέχρι τῆς 6^{ης} μετὰ μεσημβρίαν, κατὰ δὲ τὰς λοιπὰς ἡμέρας δύναται πάντοτε νὰ ἐπισκεφθῇ ὁ βουλούμενος αὐτήν, ἀρκεῖ νὰ ζητήσῃ ἕνα τῶν φυλάκων τοῦ σχολείου, ὅπως εἰσαγάγῃ καὶ ὀδηγήσῃ αὐτὸν εἰς τὴν αἴθουσαν. Κατάλογος ἔντυπος ἀναφερόμενος εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐκάστου πίνακος, περιέχων ἐν ὀλίγαις λέξεσι τὴν ὑπόθεσιν καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἐργασαμένου αὐτῶν, ὑπάρχει ἐπὶ τῆς ἐν τῇ αἴθουσῃ τραπέζης πρὸς χρῆσιν τῶν ἐπισκεπτομένων τῇ Πινακοθήκῃ καὶ ὀρεγμένων νὰ ἐρευνήσωσι τὰ κατ' αὐτήν.¹

ΛΑΗΘΕΙΑΙ

Οἱ εὐρισκόμενοι ἐπὶ ὑψηλῶν θέσεων ἐπιθυμοῦσι νὰ ἀνέλθωσιν εἰς ἐτι ὑψηλότερας· αἱ καθέξαντες θυμῶς τὰς ὑψίστας, πολλάκις ἀποβλέπουσι μετὰ λύπης εἰς τινὰ εὐχарιστοτέραν θέσιν, ἣν ἀφήκων.

Πρὶν μεμφιμοιρήσῃς διότι δὲν ἐπληρώθησαν ὅλαι σου αἱ ἐλπίδες, σκέψθητι ὅτι οὐδ' αἱ φάβοι σου πάντες ἐπραγματοποιήθησαν. (Rukai!).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Κατὰ τὴν τελευταίαν ἀπογραφὴν τὴν ἐπίσημον, τὴν δημοσιευθεῖσαν ἐν Ἀγγλίᾳ διὰ τοῦ Registrar general, τὸ Λονδίνον κατέχει ἑκτασὶν 122 μιλίων ἀγγλικῶν (1 ἀγγλ. μίλ. = 1,608 ἢ 1,609 μέτρα γαλλικά). Αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ ἔχουσιν ἑκτασὶν ὀλίγην 1,500 μιλίων. Ὁ ἀριθμὸς τῶν οἰκιῶν ἀνέρχεται εἰς 417,767. Πε-

1. Νομίζομεν, ὅτι αἱ πλείους τῶν εἰκόνων τούτων εἶναι εἰς πρωτότυπον, ἀλλ' ἀπλᾶ ἀντίγραφα. Σ. τ. Δ.

2. Πικρογένησι.

ριέχει δὲ ἡ πόλις αὕτη μετὰ τῶν προαστείων κατοίκους 4,280,607.

Ἐκ τῆς Γαλλίας τῷ 1877 ἐξήχθησαν βιβλία γαλλικὰ ἀξίας 14,268,250 φράγκων. Ἐδημοσιεύθησαν δ' ἐν αὐτῇ βιβλία εἰς ξέναις γλώσσαις καὶ εἰς νεκρὰς κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἀξίας 1,626,252.

Ἡ ἐκ τῆς Ἀγγλίας ἐξαγωγή κατὰ τὸ 1877 ἀνέρχεται εἰς 896,316 λίρας στερλίνας. Ἀπὸ τοῦ 1875 δὲ ἐν Ἀγγλίᾳ ἐδημοσιεύθησαν 150 συγγράμματα ἀφορῶντα εἰς τὸ ἀνατολικὸν ζήτημα.

Οἱ εἰς Μελίτην καταπλεύσαντες ἐβελονταὶ οἱ παρακολουθοῦντες τὸν Ἰνδικὸν στρατὸν φέρουσιν ἐτι τὸν Ἰνδικὸν ἱματισμὸν, ἦτοι μακρὸν λευκὸν χιτῶνα καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς κίδαριν. Οἱ πόδες καὶ τὰ σκέλη τῶν εἶνε γυμνά. Εἰς τὰς βίνας καὶ τὰ ὄπλα φέρουσι δακτυλίους. Τὴν κόμην ξυρίζουσι καὶ μόνον εἰς τὴν κεφαλὴν ἀφένουσι μακρὸν πλόκαμον. Λίαν ἀξιοπερίεργος εἶνε ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Ἰνδικοῦ στρατοπέδου, ἰδίως ὅτε οἱ στρατιῶται παρασκευάζουσι τὸ ἐξ ὀρυζίου γεῦμά των. Ἐνώπιον μιᾶς σκηνῆς εἶνε ἐστημένος λευκὸς μαρμάρινος βόυς μετὰ χρυσῶν κεράτων καὶ περιδεραίου ἐκ μαργαριτῶν. Εἶνε τὸ εἶδωλον τῆς Ἰνδικῆς θεότητος. . . .

Περὶ τοῦ ἐσχάτως ἀποβιώσαντος λόρδου Ἰωάννου Ρούσσελ, τοῦ Νέστορος τούτου τῶν Ἀγγλῶν ποιητῶν, ὁ Δισραῆλης εἶπεν: «Ἐάν τὸ κράτος ἡμοῖς τὰς ἀστυκὰς ὑπηρεσίας διὰ παρασῆμων, τὸ στήθος τοῦ εὐγενοῦς λόρδου θὰ ἦτο πλήρες ταινιῶν καὶ σταυρῶν καὶ ἀστέρων.»

Ξένος πάσχων ἀπὸ μελαγχολίαν ἐζήτησε τὴν συμβουλὴν διασῆμου ἰατροῦ ἐν Παρισίοις. Ὁ ἰατρός τὴν ἐσυμβούλευσε νὰ φοιτᾷ εἰς διασκεδάσεις καὶ ἰδίως εἰς τὸ θέατρον, ἔπου ὁ Καρλίνης καθ' ἑκάστην ἑσπέραν διηγείρε τὴν εὐθυμίαν τοῦ ἀκροατηρίου. — Ἄν ὁ ἠθοποιὸς αὐτὸς, προσέθηκε, δὲν διασκεδάσῃ τὴν μελαγχολίαν σας, ἡ ἀσθενεία σας εἶνε ἀνίατος. — Ἀ! Κύριε, τῷ ἀπεκρίθη ὁ ἀσθενής, ἐγὼ εἶμαι ὁ Καρλίνης, καὶ ἐνῶ διασκεδάζω ὀλόκληρον τὴν πόλιν τῶν Παρισίων καὶ κάμνω τοὺς ἀκροατὰς μου ν' ἀποθνήσκωσιν ἀπὸ γέλωτα, ἐγὼ ἀποθνήσκω ἀπὸ μελαγχολίαν καὶ θλίψιν.

Εἰς ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ.

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

Ἀναλυτικαὶ τινες μέθοδοι ἐφαρμοζόμεναι ἐν ταῖς τέχναις καὶ τῷ καθ' ἡμέραν βίῳ.

Βάμβαξ ἀνακαλύπτεται ἐν τοῖς λινοῖς ὑφάσμασιν ὅταν μοτὸς ἐξ αὐτῶν παρασκευασθεὶς ἐμβαπτισθῇ εἰς οἰνοπνευματώδη διάλυσιν τῆς κοραλλίνης καὶ πλυθῇ κατόπιν διὰ πυκνῆς διαλύσεως σόδας. Αἱ μὲν τοῦ λίνου ἴνες γίνονται τότε ῥοδόχροαι, αἱ δὲ τοῦ βάμβακος δὲν χρώνουνται.